

Powrót do świątyni

W sobotę 25 czerwca wspólnota parafialna Katedry Św. Apostołów Piotra i Pawła w Łucku obchodziła jubileusz 25-lecia przywrócenia swojej świątyni. Czwierć wieku wstecz, decyzją komitetu wykonawczego Wołyńskiej Rady Obwodowej nr 140 z dnia 25 czerwca 1991 r. katedra została przekazana jego prawnym właścicielom – wspólnocie rzymskokatolickiej.

Obchody rozpoczęły się od konferencji naukowej, zorganizowanej (jak i inne przedsięwzięcia) przez proboszcza parafii katedralnej Św. Piotra i Pawła, ks. kan. Pawła Chomiaka. Ks. kan. Witold Józef Kowalów, historyk, proboszcz ostrogski i redaktor naczelny «Wołania z Wołynia», wygłosił referat o historii katedry i innych świątyniach diecezji łuckiej oraz przekazał na ręce ordynariusza łuckiego, biskupa Witalija Skomarowskiego zbiór dokumentów o katedrze, a także ogłoszenie zapowiadające pierwszą mszę w kościele.

Prezes Stowarzyszenia «Kresy – Pamięć i Przyszłość», architekt i konserwator Krzysztof Krzywiński, opowiedział o muzealnych zbiorach zebranych przeważnie na terenie łuckiej diecezji, wśród których znajdują się zabytkowe dzieła sztuki i unikalne eksponaty. Boczna kaplica, w której odbywała się konferencja, została odrestaurowana właśnie dzięki jego pracy. Pomysłodawcą stworzenia tego muzeum był śp. ks. Augustyn Mednis (11.03.1932–10.03.2007) – katolicki kapłan, z pochodzenia Ło-tyysz, który prawie całe swoje życie poświęcił służbie Bogu właśnie na

Ukrainie. Był jednym z najwybitniejszych ekspertów sztuki sakralnej. Ten znakomity znawca sztuki i mistrz renowacji zgromadził i zachował przed zniszczeniem wyjątkowe zbiory. Wyprzedzając nieco wydarzenia, z radością informujemy, że biskup Witalij Skomarowski zapowiedział oficjalne otwarcie muzeum diecezjalnego już w najbliższym czasie.

Wiktory Bajuk, wicedyrektor Państwowego Rezerwatu Historycznego w Łucku, zapoznał obecnych z historią podziemia kościoła, które znowu zostało otwarte dla zwiedzających. Pod koniec konferencji odbyła się prezentacja książki «Dzięki nim» (ukr. «Завдяки їм»). Została ona poświęcona osobom związanym z łucką świątynią: biskupowi Adolfowi Piotrowi Szelązkowi i Marcjanowi Trofimiakowi, kapłanom w niej służącym i wiernym, dzięki którym przetrwał Kościół Katolicki na Wołyniu. Z krótkim przemówieniem zwrócił się do zgromadzonych Waldemar Piasecki, słynny wołyński krajoznawca.

W samo południe odbywano uroczystą mszę świętą. Uczestniczyli w niej nie tylko

Повернення у храм

У суботу, 25 червня, спільнота кафедральної парафії Святих Апостолів Петра і Павла в Луцьку відзначала 25-річний ювілей повернення своєї святині. Чверть століття тому рішенням виконавчого комітету Волинської обласної ради № 140 від 25 червня 1991 р. кафедральний собор повернули законному власнику – римо-католицькій громаді.

Святування розпочалися науковою конференцією, організованою (зрештою, як і всі інші заходи) настоятелем кафедральної парафії Святих Апостолів Петра і Павла отцем каноніком Павлом Хом'яком. Отець канонік Вітольд-Йосиф Ковалів, історик, парох острозький та директор видавництва «Wołanie z Wołynia», розповів про історію собору й інших храмів Луцької дієцезії та подарував луцькому ординарію єпископу Віталію Скомаровському зібрання оригінальних документів про кафедральний костел, а також оголошення про першу месу в храмі.

Голова товариства «Креси – пам'ять і майбутнє», архітектор і реставратор Кишишот Кшишинський, який уже певний час працює в Луцьку, розказав про музейну колекцію, до якої входять старовинні витвори мистецтва та унікальні речі, зібрані здебільшого на території Луцької дієцезії. До речі, приміщення бічної каплиці, в якій проходила конференція, від-реставроване саме його руками. Ідея заснування такого музею належить от-

цеві каноніку Августину Меднісу (11.03.1932–10.03.2007) – священику католицької Церкви, латвійцю за походженням, який майже все своє священицьке життя присвятив служінню Богові саме в Україні. Будучи одним із найвизначніших спеціалістів із сакрального мистецтва, цей чудовий мистецтвознавець і майстер-реставратор зібрав та зберіг від знищення виняткову колекцію пам'яток. Забігаючи дещо наперед, із радістю повідомляємо: єпископ Віталій Скомаровський пообіцяв, що невдовзі дієцезійний музей буде офіційно відкрито.

Віктор Баюк, заступник директора Державного історико-культурного заповідника в Луцьку, познайомив присутніх з історією підземель костелу, які віднедавна знову відкриті для відвідувачів. На закінчення конференції відбулася презентація книжки «Завдяки їм». Видання присвячене людям, пов'язаним із луцьким храмом: єпископам Адольфу Петру Шельонжеку та Маркіяну Трофим'яку, священикам, які в ньому служили, та звичайним мирянам – нашим сучасникам, завдяки зусиллям та

Мета – відновлення діалогу

Cel – wznowienie dialogu

сторінка 2

Візові анкети можна подавати без реєстрації

Wnioski wizowe można składać bez rejestracji

сторінка 5

Він допоміг багатьом людям

Pomógł wielu ludziom

сторінка 7

Зібрані унікальні свідчення очевидців

Zebrano unikalne relacje świadków

сторінка 9

Через нього запускати маршрутки?

Musimy dla niego puścić marszrutkę?

сторінка 10

Dyskusje o konfliktach etnicznych

Дискусії про міжетнічні конфлікти

23–25 czerwca 2016 r. odbyła się Międzynarodowa Konferencja «Konflikty etniczne czasów II wojny światowej. Doświadczenia Europy Środkowo-Wschodniej».

Konferencję zorganizowały Wołyńska Obwodowa Administracja Państwowa, Konsulat Generalny RP w Łucku, Wschodnioeuropejski Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki, Ukraiński Instytut Pamięci Narodowej, Instytut Ukrainoznawstwa im. Iwana Krypiakiewicza Akademii Nauk Ukrainy, Przedstawicielstwo Polskiej Akademii Nauk w Kijowie, Ukraińskie Centrum Studiów nad Holokaustem «Tkuma».

Pierwszy dzień obrad odbył się w Łucku, na Wydziale Historii WUN imienia Łesi Ukrainki. Dwa następne dni naukowcy spędzili nad jeziorem Świtaż w uniwersyteckim Ośrodku «Hart». W dniu 23 czerwca odbyły się dwa posiedzenia plenarne. Jako pierwszy swój referat miał wygłosić prof. Iwan Patrylak, który na konferencję nie przyjechał. Przekazany przez niego referat «Czynnik polski w walce UPA z niemieckimi okupantami na Wołyniu i w Galicji (1943–1944)» przeczytał prof. Mykoła Łytwyn, który prowadził posiedzenie. Mówiąc o wydarzeniach z lat 1943–1944 na Wołyniu i w Galicji, Iwan Patrylak nazywa je «wojną antykolonialną» i tym tłumaczy okrucieństwa, które wówczas się wydarzyły. To, że Polacy przenosili się z Zachodniej Ukrainy na zachodnie ziemie polskiego państwa, wyjaśnia tak: «Uświadomili oni sobie, że ich historyczna ojczyzna położona jest na zachodzie, dlatego przy okazji starali się uciec na ziemie etniczne Polski». Dyskusji na temat referatu nie było ze względu na nieobecność autora.

Drugi referat – «Postawy mieszkańców Wołynia wobec „antypolskiej akcji” UPA» – przedstawił polski historyk dr. hab. Grzegorz Motyka. Udowodniał w nim, że ukraińska ludność Wołynia w większości nie wspierała prowadzonych przez UPA akcji zbrojnych przeciw Polakom. Według niego masowe wsparcie akcje UPA miały tylko w niektórych wsiach. Do takich wniosków Grzegorz Motyka doszedł na podstawie analizy meldunków dowódców poszczególnych oddziałów UPA.

Następnie moderator zaprosił uczestników konferencji do dyskusji. Do mównicy jako pierwszy chciał się dostać były prezes Wołyńskiego Krajowego Bractwa OUN-UPA im. Kłyma Sawura Wasyl Kusznir z pytaniem o planowanych uchwałach sejmowych w sprawie uczczenia pamięci ofiar rzezi wołyńskiej. Pojawiło się również pytanie dotyczące premiery filmu Wojciecha Smarzowskiego «Wołyń». Historycy nie stawiali Grzegorzowi Motyce pytań, jednak później, po referacie Witalii Strawińskiej «Migracja z Litwy do Polski: próba rozwiązania konfliktu litewsko-polskiego (1944–1947)», który nie wywoływał dyskusji, swoje uwagi do referatu Grzegorza Motyki wniósł profesor Bogdan Hud z Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki. Podkreślił, że tragedia wołyńska była przede wszystkim «wojną chłopską» i «głównym wykonawcami koncepcji UPA na Ukrainie Zachodniej byli chłopcy». W odpowiedzi Grzegorz Motyka zaznaczył, że «zbrodnia wołyńska była od początku do końca doskonale przygotowana przez działac

czy OUN-b i UPA», a ukraińscy chłopcy tylko w niektórych wsiach im w tym pomagali.

Na drugim posiedzeniu plenarnym prof. Mykoła Łytwyn w swoim referacie przedstawił przesłanki i czynniki ukraińsko-polskiego konfliktu czasów II wojny światowej, a dziekan Anatolij Szwab wygłosił referat o polityce migracyjnej międzywojennej Polski i jej wpływie na zmianę składu etnicznego wschodnich województw. Dyskusji po wygłoszeniu tych referatów nie było.

Ponieważ zostało trochę czasu, zaproponowano, aby referat wygłosił prof. Bogdan Hud. Historyk zaznaczył jednak, że jego odczyt jest zaplanowany na drugi dzień konferencji i znowu zaczął krytykować tezy przedstawione przez Grzegorza Motykę. Następnie Grzegorz Motyka miał możliwość odpowiedzi na krytykę Bogdana Huda.

W pierwszym dniu konferencji byli na niej obecni przedstawiciele Konsulatu Generalnego RP w Łucku, Łesia Bondaruk z Ukraińskiego Instytutu Pamięci Narodowej, Henryk Sobczuk z Przedstawicielstwa Polskiej Akademii Nauk w Kijowie, historycy z Ukrainy, Polski, Litwy, społecznicy, a także nauczyciele historii z różnych zakątków Ukrainy, którzy przyjechali do Łucka na kilkudniową Letnią Sesję Naukową Ukraińskiego Centrum Studiów nad Holokaustem «Tkuma».

Następne dwa dni konferencji przeprowadzono nad jeziorem Świtaż. Dziennikarze «Monitora Wołyńskiego» nie uczestniczyli w tych obradach. Według programu, w ciągu drugiego i trzeciego dnia konferencji, jej uczestnicy mieli wygłosić referaty, poświęcone genezie i przebiegowi rzezi wołyńskiej, doświadczeniom w prowadzeniu dyskusji historycznej, ofiarom ukraińsko-polskiego konfliktu oraz czynnikowi radzieckiemu w tych wydarzeniach, ewolucji stereotypów społeczno-historycznych w świadomości Ukraińców i Polaków na przykładzie opieki nad miejscami pamięci narodowej, historii Holokaustu itd.

Należy podkreślić, że organizatorzy nie rozpowszechniali ogłoszenia o planowanej konferencji wśród szerszego grona historyków. Posiadamy informacje o tym, że niektórzy miejscowi historycy mówili o tym wydarzeniu jako o «zamkniętej» konferencji. Jak zaznaczyła dr. hab. Oksana Kaliszczuk z komitetu organizacyjnego, szerokiego rozgłosu o tym, że odbędzie się taka konferencja, rzeczywście nie było: «Organizatorzy od początku mówili o nielicznym gronie uczestników, którzy zajmują się ściśle tym tematem. Chodziło nie tylko o środki finansowe, lecz także o to, żeby wzięli w niej udział najbardziej znani badacze tej tematyki». Kilka dni przed konferencją informację o niej rozpowszechniono drogą mailową i w sieciach społecznościowych, mimo to było na niej obecnych tylko kilku dziennikarzy. Na naszą prośbę o komentarz Oksana Kaliszczuk podkreśliła, że konferencja miała na celu przede wszystkim wznowienie dialogu historyków.

Natalia DENYSIUK

23–25 червня 2016 р. відбулася Міжнародна наукова конференція «Етнічні конфлікти часу Другої світової війни: досвід Центрально-Східної Європи».

Організаторами заходу стали Волинська обласна державна адміністрація, Генеральне консульство РП у Луцьку, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Український інститут національної пам'яті, Інститут українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України, представництво Польської академії наук у Києві, Український інститут вивчення Голокосту «Ткума».

Перший день конференції провели в Луцьку, на історичному факультеті ЧНУ імені Лесі Українки, два наступні – на озері Світазь, на університетській базі «Гарт». На 23 червня заплановані були два пленарні засідання. Перший доповідач, зазначений у програмі заходу, Іван Патріляк, не приїхав, проте доповідь на тему «Польський фактор у протистоянні УПА з німецькими окупантами на Волині та в Галичині (1943–1944 рр.)» передав. Присутнім її зачитав професор Микола Литвин, котрий модерував засідання. Говорячи про події 1943–1944 рр. на Волині та Галичині, Іван Патріляк називає їх «антиколоніальною війною» і цим пояснює їхню жорстокість. Те, що поляки Західної України переселялися на західні землі польської держави, він пояснює тим, що вони «усвідомили, що їхня історична батьківщина лежить на заході, а тому при нагоді намагалися втекти до етнічної Польщі». З огляду на відсутність автора, дискусії стосовно його доповіді не було.

Другим доповідачем згідно з програмою заходу був польський історик Гжегож Мотика. Він представив доповідь «Ставлення мешканців Волині до „антипольської акції” UPA», в якій доводив, що переважна кількість українського населення Волині не підтримувала збройних операцій UPA проти поляків. Масову підтримку такі акції UPA, як ствердив історик, мали лише в деяких селах. Такі висновки Гжегож Мотика зробив спираючись на доповіді командирів деяких підрозділів UPA.

Коли модератор запросив присутніх до дискусії, до трибуни почав прориватися колишній голова Волинського крайового братства ОУН-UPA імені Кліма Савури Василь Кушнір із питанням про заплановані ухвали сейму щодо вшанування жертв трагедії. Прозвучало також питання про те, чого історик очікує після прем'єри фільму Войцеха Смажовського «Волинь». Питань від істориків до доповідача не прозвучало, проте згодом, після доповіді Віталії Стравінської «Міграція з Литви до Польщі: спроба розв'язати польсько-литовський конфлікт (1944–1947)», яка не викликала дискусії, свої зауваження щодо доповіді Гжегожа Мотики висловив професор Богдан Гудь зі Львівського національного університету імені Івана Франка. Він підкреслив, що Волинська трагедія була передусім «селянською війною» і «головними виконавцями концепції UPA на теренах Західної України були селяни». У відповідь Гжегож Мотика зазначив, що, «Волинська

трагедія була від початку до кінця ретельно підготовлена діячам ОУН-б та UPA», а українські селяни лише в деяких селах їм у цьому допомагали.

На другому пленарному засіданні Микола Литвин у своїй доповіді присвятив увагу передумовам та чинникам українсько-польського конфлікту в роки Другої світової війни, а декан Анатолій Шwab розповів про міграційну політику міжвоєнної Польщі як чинник зміни етнічного складу населення у східних воєводствах. Питань до доповідачів у присутніх не було.

Оскільки залишався час, слово знову надали професорові Богдану Гудю. Він не виголосив своєї доповіді, яка як сам підкреслив, була запланована на другий день конференції, а продовжив критикувати тези доповіді Гжегожа Мотики, після чого останньому дали можливість відповісти.

У перший день роботи конференції на ній були присутні представники Генерального консульства РП у Луцьку, Леся Бондарук з Українського інституту національної пам'яті, Генрик Собчук із Представництва Польської академії наук у Києві, історики з України, Польщі, Литви, громадські діячі, а також учителі історії з різних куточків України, які приїхали до Луцька на кількадемні Літні наукові студії Українського інституту вивчення Голокосту «Ткума».

Наступні два дні конференції пройшли на озері Світазь. Журналісти «Волинського монітора» не брали участі в її роботі в ці дні. Згідно з програмою, протягом другого та третього дня конференції її учасники мали розглянути доповіді, присвячені генезі й перебігу Волинської трагедії, досвіду історичної дискусії, жертвам українсько-польського протистояння та радянському чиннику в цих подіях, еволюції суспільно-історичних стереотипів у свідомості українців та поляків на прикладі опіки над місцями національної пам'яті, історії Голокосту та ін.

Звернемо увагу на те, що серед широкого загалу істориків інформаційного листа про конференцію не розповсюджували. Із власних джерел маємо інформацію про те, що деякі місцеві історики називали її «закритою». Як зазначила представник оргкомітету Оксана Каліщук, широкого розголосу про те, що така конференція планується, дійсно не було: «Організатори від початку говорили про невелику кількість учасників, які є фахівцями з теми. Йшлося те тільки про фінансову сторону, але й про те, щоб у ній взяли участь найвідоміші дослідники теми». За кілька днів до конференції інформація про неї розповсюджували за допомогою мейлів та соцмереж, попри це на ній були присутні лише кілька журналістів. На наше прохання це прокоментувати, Оксана Каліщук наголосила, що захід мав на меті передусім відновлення діалогу істориків.

Natalia DENYSIUK

W konferencji prasowej poświęconej temu wydarzeniu brali udział: dyrektor Ukraińskiego Centrum Studiów nad Holokaustem «Tkuma» (miasto Dnipro) Igor Szczupak, przedstawiciel Ukraińskiego Instytutu Pamięci Narodowej w obwodzie wołyńskim Łesia Bondaruk i Jegor Wradij z Dniepropietrowskiej Akademii Medycznej. Poinformowali oni, że Letnia Sesja Naukowa to nieformalny dialog naukowców z nauczycielami, którzy bezpośrednio pracują z uczniami i wspierają ich działalność naukową. Do Łucka na to spotkanie w przybyło 17 nauczycieli i 11 naukowców z całej Ukrainy. Uczni w swoich wystąpieniach poruszyli różne aspekty II wojny światowej i Holokaustu, m.in. rozmawiano o modelu zachowania kobiet, będących ofiarami Holokaustu, o mordach w więzieniach, w tym też w łuckim więzieniu w czerwcu 1941 r., problemie pamięci historycznej o II wojny światowej i próbowali również sprostować mit tzw. Wielkiej Wojny Ojczyźnianej. Uczestnicy wymienili się również opiniami, doświadczeniami i poradami metodycznymi.

Dyrektor Ukraińskiego Centrum Studiów nad Holokaustem «Tkuma» Igor Szczupak mówił o tym, jak ważna jest organizacja takich spotkań, pozwalających na integrację nauki klasycznej i nauczania. «Faktem jest to, że jedyną książką z historii przeczytaną przez większość ludzi w dzieciństwie jest podręcznik do historii. Wiedza historyczna zapada w pamięć właśnie w dzieciństwie, więc bardzo ważne jest, aby nauczyciele mogli uczestniczyć w takich spotkaniach, tym bardziej, że niektórzy z nich nie wiedzą, jak zrezygnować z totalitarnego dziedzictwa sowieckiego w obrębie pamięci historycznej» – powiedział Igor Szczupak. Podkreślił też, że: «Wojna rozpoczęta przez Rosję przeciw Ukrainie zaczęła się w umysłach ludzkich, zaczęła się z tego powodu, że

wciąż istnieją pozostałości po partii komunistycznej. U podstaw tej pamięci historycznej leży koncepcja Wielkiej Wojny Ojczyźnianej, która w Rosji nabyła cech quasi-religii». Ma to szczególne znaczenie dla współczesnego pokolenia, ponieważ według naukowca, żeby Ukraińcy zjednoczyli się w drodze ku Europie i ludzkich wartościach, należy «uczynić coś z pamięcią historyczną».

Dyrektor «Tkuma» powiedział, że jeśli historycy do tej pory nie znaleźli porozumienia w sprawie przeszłości historycznej, to oczywiście jest, że teraz nie potrafią zrozumieć, co się dzieje i dokąd zmierzają. «Nasze zadanie polega na tym, żeby pamięć historyczna uniezależniła się od sowieckiego systemu totalitarnego. Jeśli chodzi o współczesną rosyjską tendencję historyczną, to jest to zwykła postradziecka metodologia».

Igor Szczupak uczestniczył w obradach polsko-niemieckiej komisji, która przygotowała wspólny podręcznik do historii. Opowiedział on o szczegółach opracowania podręcznika, wspólnego dla krajów sąsiedzkich, podkreślił, że ten rodzaj pracy sprzyja większemu porozumieniu, szczególnie to dotyczy trudnych lekcji historii. Dodał jednak, że obecnie nie wyobraża sobie wspólnego podręcznika ukraińsko-polskiego, ponieważ «istnieją różnice w postrzeganiu wydarzeń przeszłości».

Na konferencji prasowej zapowiedziano XIII Konkurs Międzynarodowy Prac Twórczych «Lekcje wojny i Holokaustu – lekcje tolerancji», poświęcony 75. rocznicy Tragedii Babiego Jaru i poinformowano, że jury konkursu wysoko ocenia prace przygotowane na podstawie wspomnień, ponieważ pomagają one w budowaniu więzi między pokoleniami.

Olga SZERSZEŃ
Foto: memory.gov.ua

Lekcje historii Уроки історії

23 czerwca podsumowano wyniki Letniej Sesji Naukowej Ukraińskiego Centrum Studiów nad Holokaustem «Tkuma», która w ciągu dwóch dni odbywała się w Łucku.

23 червня підбили підсумки Літніх наукових студій Українського інституту вивчення Голокосту «Ткума», що протягом двох днів проходили в Луцьку.

У прес-конференції, присвяченій цій події, взяли участь кандидати історичних наук: директор Українського інституту вивчення Голокосту «Ткума» (місто Дніпро) Ігор Щупак, представник Українського інституту національної пам'яті у Волинській області Леся Бондарук та Єгор Врадій із Дніпропетровської медичної академії МОЗ України. Вони зазначили, що Літні наукові студії – це неформальний діалог науковців із педагогами, людьми, які безпосередньо працюють з учнями та сприяють їхній діяльності, зокрема й науковій. До Луцька заради такого спілкування прибули 17 вчителів та 11 науковців з усієї України. Вчені презентували доповіді про різні аспекти Другої світової війни та Голокосту, зокрема порушили питання моделей поведінки жертви-жінки під час Голокосту, розповіли про розстріли в тюрмах, також і в луцькій, у червні 1941 р., зачепили проблему історичної пам'яті про Другу світову війну та спробували розв'язати квазірелігію – Велику вітчизняну війну. Учасники встигли також обмінятися думками, досвідом та методичними порадами.

Директор Українського інституту вивчення Голокосту «Ткума» Ігор Щупак окреслив важливість проведення подібних заходів, які дозволяють не розмежовувати академічну науку та викладання. «Очевидно, що єдина історична книжка, яку більшість читає у дитинстві, – це підручник історії. Історичні знання закладаються в пам'ять саме в дитинстві, і дуже важливо, щоб історичні студії були доступними для педагогів, тим більше, що зараз певна кількість вчителів не зорієнтувалася в тому, як ліквідувати тоталітарну радянську спадщину історичної пам'яті», – сказав Ігор Щупак. Він також підкреслив: «Війна, яку розпочала Росія проти України, розпочалася в головах людей,

розпочалася через те, що досі існують тяжіння радянської партії. І в центрі цієї історичної пам'яті – концепція Великої вітчизняної війни, яка в Росії набула рис квазірелігії». Особливе значення це має для сучасного покоління, адже, за переконаваннями науковця, для того, щоб українці об'єдналися в прагненні руху до Європи та людських цінностей, потрібно «щось робити з історичною пам'яттю».

«Якщо історики досі не порозумілися щодо історичного минулого, то, очевидно, і зараз не можуть зрозуміти, що відбувається й куди ми йдемо. Наше завдання полягає в тому, щоб історичну пам'ять не викривлювала радянська тоталітарна система. Те, що існує тепер у російській історичній тенденції – це звичайна пострадянська методологія», – відзначив директор «Ткума».

Ігор Щупак брав участь у роботі польсько-німецької комісії, яка спільними силами підготувала підручник з історії. Він розповів про особливості розробки підручника, спільного для країн-сусідів, зауважив, що така робота сприяє більшому взаєморозумінню, зокрема щодо важких уроків історії. Проте додав, що на сьогодні не може уявити спільного українсько-польського підручника, адже «маємо дуже багато відмінного в ставленні до подій минулого».

На прес-конференції також анонсували проведення XIII Міжнародного конкурсу творчих робіт «Уроки війни та Голокосту – уроки толерантності», приуроченого до 75-ї річниці трагедії Бабиного Яру, та повідомили, що журі конкурсу високо оцінює роботи, підготовлені на основі спогадів, адже такі праці допомагають налагоджувати зв'язок між різними поколіннями.

Ольга ШЕРШЕНЬ
Фото: memory.gov.ua

W Łucku obchodzono Dzień Flagi Krymskotatarskiej

У Луцьку відзначили День кримськотатарського прапора

Організація позарządowa «Tatarzy Krymscy Wołynia» przy wsparciu «Automajdanu Ukrainy» zorganizowała rajd samochodowy.

W taki sposób 26 czerwca obchodzono w mieście Dzień Flagi Krymskotatarskiej. Ponad dziesięć samochodów z państwowymi flagami ukraińskimi oraz z krymskotatarskimi przejechało centralnymi ulicami Łucka.

Obecnie flaga krymskotatarska jest nie tylko symbolem honoru i godności narodu, wierności państwu, ale także symbolizuje sprzeciw wobec okupanta. 26 czerwca 1991 r., po 74-letniej przerwie rozpoczął swoje obrady Drugi Kuрултай Narodu Krymskotatarskiego. Od tego czasu Tatarzy Krymscy obchodzą Dzień Flagi Narodowej. Niebieskie tło symbolizuje czystość i wolność, tamga to pieczęć dynastii Girejów. Istnieją trzy wersje znaczenia tamgi, ale większość historyków uważa, że Tarak Tamga jest symbolem sprawiedliwości, co wskazuje na praworządność Chanatu Krymskiego.

MW

Громадська організація «Кримські татари Волині» за підтримки «Автомайдану України» провела автопробіг.

Таким чином 26 червня в місті відзначили День кримськотатарського прапора. Колонна, що складалася з більше десяти автомобілів з українськими державними та кримськотатарськими прапорами, проїхала центральними вулицями Луцька.

Сьогодні кримськотатарський прапор – це не лише символ честі та гідності народу, але й символ опору окупантам, символ вірності державі. 26 червня 1991 р., після 74-річної перерви розпочав роботу Другий Курултай Кримськотатарського народу. Відтоді кримські татари відзначають День національного прапора. Блакитний фон символізує чисте небо та свободу, тамга – ханська печатка династії Гіраїв. Існує три версії значення тамги, але більшість істориків підтримує версію що Тарак-тамга – символ справедливості, що свідчить про верховенство права в Кримському ханстві.

BM

Wschód, Zachód – Łączy nas Polska!

Pod takim hasłem odbył się VI Światowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych w Ostródzie (woj. warmińsko-mazurskie) w dniach 16–19 czerwca, zorganizowany przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli Stowarzyszenia «Wspólnota Polska».

W zjeździe uczestniczyła niemalże 120-osobowa reprezentacja nauczycieli, dyrektorów oraz prezesów polonijnych organizacji, działających na rzecz edukacji Polaków i osób polskiego pochodzenia. Do Ostródy przyjechali przedstawiciele z 30 krajów i 5 kontynentów.

Pierwszy dzień zjazdu rozpoczął się mszą św. w Sanktuarium Matki Bożej Gietrzwałdzkiej, koncelubrowaną przez J.E. Arcybiskupa Seniora dr Edmunda Piszczaka. Uczestnicy Zjazdu najpierw zwiedzili okolice, następnie spotkali się z prof. dr hab. Ryszardem Góreckim – rektorem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz z dziekanami wydziałów.

Uroczyste otwarcie Zjazdu odbyło się na Zamku Krzyżackim w Ostródzie z udziałem znamienitych gości, m.in. Minister Edukacji Narodowej Anny Zalewskiej, Wiceprzewodniczącego Sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą Leonarda Krasulskiego, Wiceministra Spraw Zagranicznych Jana Dziędziczaka, Senatora Jana Żaryna, Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Artura Chojeckiego oraz Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gustawa Marka Brzezińskiego, Prezesa Stowarzyszenia «Wspólnota Polska» Longina Komolowskiego i Dyrektora Zjazdu, Wiceprezesa SWP Dariusza Piotra Bonisławskiego. List przesłany przez Panią Agatę Kornhauser-Dudę, małżonkę Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, która objęła honorowym patronatem VI Światowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych, odczytała Ewa Czarniawska – reprezentująca Biuro ds. Kontaktów z Polakami za Granicą w Kancelarii Prezydenta RP i inni. Inauguracji zjazdu dokonała Minister Anna Zalewska. Przemawiali goście organizacji polonijnych ze wszystkich stron świata – Wiceprzewodniczący Sejmu Republiki Litewskiej Jarosław Narkiewicz, Prezydent Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych Tadeusz Pilat, Prezes Centrali Polskich Szkół Doksztalcących dr Dorothea Andraka, Przewodnicząca Komisji Oświatowej Kongresu Polonii Australijskiej Elżbieta Cesarski oraz Wiceprezes Centralnej Reprezentacji Wspólnoty Brazylijsko-Polskiej Andre Hamerski.

Wśród gości Zjazdu znalazła się także reprezentacja Ukrainy – nauczycielki języka polskiego z Tarnopola, Zdobunowa, Iwano-Frankiwska,

Charkowa, Mykołajowa oraz Prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktorii Laskowskiej.

Zjazd prowadzony był w formie sesji plenarnych, na których były omawiane następujące tematy: «Polonijna polityka oświatowa Państwa Polskiego – system wsparcia edukacji polskiej za Granicą», «Od wielokulturowości do tożsamości, od asymilacji do integracji – jak żyć w zgodzie ze sobą i innymi?», «Słyszec – słuchać – usłyszeć, czyli jak skutecznie pracować z dzieckiem dwujęzycznym» oraz «Uczymy jak uczyć. Filozofia i sposoby wsparcia metodycznego nauczycieli polonijnych realizowanego przez Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli SWP» i inne.

Nauczycieli zapoznano z ofertą studiów podyplomowych nadających kwalifikacje do nauki języka polskiego jako obcego. Projekt ten będzie realizowany we współpracy Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli SWP z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim.

Odbyły się także prelekcje i warsztaty, podczas których nauczyciele zdobywali wiedzę przydatną do zastosowania podczas swoich lekcji, m.in. wykorzystanie gier i multimediów do nauki historii Polski zaproponowane przez Biuro Edukacji Publicznej IPN. Elżbieta Ławczyś oraz Katarzyna Czyżycka, specjalistki z dziedziny logopedii i terapii dzieci dwujęzycznych, przedstawiły propozycje ćwiczeń służące przyswajaniu i programowaniu systemu języka w sytuacji dwujęzyczności. W Osadzie Danków przeprowadzono piknik edukacyjny «Z Sienkiewiczem na Mazurach, czyli wspólne czytanie, wspólne śpiewanie, wspólne Kresów poznawanie» z udziałem artystki polskiego pochodzenia z Donbasu Mariny Terleckiej, stypendystki SWP.

Światowy Zjazd Nauczycieli Polonijnych jest wydarzeniem szczególnym, ponieważ dostarcza swoim uczestnikom nowych doświadczeń dydaktycznych, sprzyja wymianie doświadczeń z kolegami z całego świata oraz wspiera działalność nauczycieli.

Wiktorii RADICA,
Kulturalno-Oświatowe Centrum imienia Tadeusza Czackiego

Схід, Захід – єднає нас Польща!

Під таким гаслом 16–19 червня відбувся VI Світовий з'їзд учителів-полоністів в Оструді (Вармінсько-Мазурське воєводство), організований Осередком вдосконалення вчителів товариства «Спільнота польська».

У з'їзді взяли участь майже 120 осіб – учителів, директорів і керівників полонійних організацій, які сприяють розвитку освіти поляків та осіб польського походження. До Оструди приїхали представники 30 країн і 5 континентів.

Перший день з'їзду розпочався з богослужіння в Сanktuarії Матері Божої Гетшвалдської, яке провів архієпископ Едмунд Піщ. Учасники з'їзду спочатку оглянули околиці, потім зустрілися з професором Ришардом Гурецьким – ректором Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині, а також із деканами факультетів.

Урочисте відкриття з'їзду відбулося в Замку хрестоносців в Оструді. У ньому взяли участь міністр освіти Анна Залевська, заступник керівника сеймової Комісії зв'язку з поляками за кордоном Леонард Красульський, заступник міністра закордонних справ Ян Дзедзічак, сенатор Ян Жарин, вармінсько-мазурський воєвода Артур Хоецький і маршалек Вармінсько-Мазурського воєводства Густав Марек Бжезін, голова товариства «Спільнота польська» Лонгін Комоловський і директор з'їзду, заступник голови «Спільноти польської» Даріуш Пьотр Боніславський. Лист, надісланий Агатою Корнхаузер-Дудю, дружиною президента Республіки Польща, під почесним патронатом якої відбувався VI Світовий з'їзд учителів-полоністів, прочитала Ева Чарнявська з Бюро контактів із поляками за кордоном у Канцелярії президента РП. З'їзд урочисто відкрив міністр Анна Залевська. До слова були запрошені представники полонійних організацій з усіх сторін світу – віце-спікер Сейму Литовської Республіки Ярослав Наркевич, президент Європейського союзу полонійних спільнот Тадеуш Пілат, голова Центрального офісу польської додаткової шкільної освіти Дорота Андрака, голова освітньої комісії Конгресу австралійської Полонії Ельжбета Цесарські та заступник голови центрального представництва Бразилійсько-польської спільноти Андре Хамерський.

Серед гостей з'їзду була також делегація з України – вчителі польської мови з Тернополя, Здобунова, Івано-Франківська, Харкова,

Миколаєва та голова Житомирської обласної Спілки поляків України Вікторія Ляковська.

З'їзд проводився у формі пленарних засідань, учасники яких обговорили такі теми: «Полонійна освітня політика польської держави – система підтримки польської освіти за кордоном», «Від багатокультурності до ідентичності, від асиміляції до інтеграції – як жити у згоді із собою та іншими?», «Чути–слухати–почути, або як результативно працювати із двомовною дитиною» та «Навчаємо навчати. Філософія та форми методичної підтримки вчителів-полоністів, запропоновані Осередком вдосконалення вчителів товариства «Спільнота польська» та ін.

Учителів ознайомлено з програмами післядипломного навчання, після якого присвоюється кваліфікація вчителя польської мови як іноземної. Цей проект реалізовуватимуть у співпраці Осередок вдосконалення вчителів товариства «Спільнота польська» та Вармінсько-Мазурський університет.

Проведено також лекції та семінари, під час яких учителі отримували знання, що знадобляться їм під час проведення занять. Вони, зокрема, вчилися використовувати ігри та мультимедійні засоби в процесі викладання історії Польщі, які запропонувало Бюро публічної освіти Інституту національної пам'яті Польщі. Ельжбета Лавчис та Катажина Чижицька, спеціалістки в галузі логопедії та терапії двомовних дітей, запропонували вправи для засвоєння і програмування мовної системи в ситуації двомовності. У конференційному центрі «Осада Данкув» відбувся освітній пікнік «Із Сенкевичем на Мазурах, тобто спільне читання, спільні співи, спільне пізнання Кресів», у якому взяла участь Марина Терлецька – мисткиня польського походження з Донбасу, стипендіатка товариства «Спільнота польська».

Світовий з'їзд учителів-полоністів – це важлива подія, котра сприяє засвоєнню її учасниками знань із дидактики, обміну досвідом із колегами з усього світу та підтримує діяльність учителів.

Вікторії РАДІЦА,
Культурно-просвітницький центр імені Тадеуша Чацького

Egzamin z języka polskiego we wrześniu

Іспит із польської мови у вересні

Państwowa Komisja Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego rozpoczęła działalność po przerwie i wyznaczyła termin pierwszego egzaminu. Odbędzie się on w dniach 3–4 września 2016 r.

Державна комісія, що засвідчує володіння польською мовою як іноземною, розпочала свою діяльність після перерви й визначила дату проведення першого іспиту. Він відбудеться 3–4 вересня 2016 р.

Egzamin będzie przeprowadzany na poziomach B1 i B2. Kandydaci powinni zgłaszać się do ośrodków, które w tym terminie będą organizować egzaminy. Lista ośrodków (podmiotów uprawnionych) jest dostępna na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego: <http://www.bip.nauka.gov.pl/certyfikacja-jezyka-polskiego-jako-obcego/lista-podmiotow-uprawnionych-do-organizowania-egzaminow-z-jezyka-polskiego-jako-obcego.html>.

3–4 września 2016 r. egzamin będzie przeprowadzony w Katowicach (Szkoła Języka i Kultury

Polskiej, Uniwersytet Śląski), Krakowie (Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie, Uniwersytet Jagielloński), Lublinie (Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej), Łodzi (Wydział Filologiczny, Uniwersytet Łódzki), Warszawie (Centrum Nauczania Języka i Kultury Polskiej, Uczelnia Łazarskiego oraz Centrum Języka Polskiego i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców Polonicum, Uniwersytet Warszawski).

MW

Іспит проводитиметься на рівнях складності B1 і B2. Кандидати повинні звертатися до осередків, які в ці дні організовуватимуть випробування. Список уповноважених суб'єктів доступний на Інтернет-сторінці «Бюлетень публічної інформації» Міністерства науки та вищої школи: <http://www.bip.nauka.gov.pl/certyfikacja-jezyka-polskiego-jako-obcego/lista-podmiotow-uprawnionych-do-organizowania-egzaminow-z-jezyka-polskiego-jako-obcego.html>.

3–4 вересня 2016 р. іспит відбудеться в Katowicach (Школа польської мови та культури,

Сілезький університет), Кракові (Школа польської мови та культури у світі, Ягеллонський університет), Любліні (Школа польської мови та культури для Полонії та іноземців, Університет Марії Кюрі-Скłodовської), Лодзі (філологічний факультет, Лодзький університет), Варшаві (Центр вивчення польської мови та культури в Університеті Лазарського та Центр польської мови і польської культури для іноземців «Polonicum» у Варшавському університеті).

BM

Wiza bez rejestracji

Konsulat Generalny RP w Łucku informuje, że w wyznaczonych terminach wnioski wizowe niektórych kategorii osób można składać przez Punkty Przyjmowania Wniosków Wizowych bez uprzedniej rejestracji.

Wnioski wizowe następujących kategorii osób: a) studentów posiadających potwierdzenie przyjęcia na studia w Polsce b) studentów udających się na wakacyjne, przygotowawcze kursy językowe organizowane przez uczelnie wyższe w Polsce c) osób udających się na egzaminy do polskich uczelni wyższych d) uczniów polskich liceów/gimnazjów/szkół podstawowych e) jednego z rodziców niepełnoletniego przedstawiciela powyższych kategorii, który ma na towarzyszyć będą przyjmowane przez Punkty Przyjmowania Wniosków Wizowych bez konieczności uprzedniej rejestracji w poniższych terminach:

- w charkowskim okręgu konsularnym – od dnia 1.07 do dnia 30.09.2016 r.;
- we lwowskim okręgu konsularnym – od dnia 1.08 do dnia 15.10.2016 r.;
- w łuckim okręgu konsularnym – od dnia 1.07 do dnia 30.09.2016 r.;
- w kijowskim okręgu konsularnym – od dnia 1.07 do dnia 15.10.2016 r.;
- w odeskim okręgu konsularnym – od dnia 1.07 do dnia 15.10.2016 r.;
- w winnickim okręgu konsularnym – od dnia 1.07 do dnia 15.10.2016 r.

Źródło: www.luck.msz.gov.pl

Віза без реєстрації

Генеральне консульство РП у Луцьку інформує, що у визначений період деякі категорії осіб можуть подавати візові анкети в Пунктах прийому візових анкет без попередньої реєстрації.

Візові анкети таких категорій осіб: а) студенти, які мають підтвердження про прийом на навчання в Польщі; б) студенти, які їдуть на літні підготовчі мовні курси організовані вищими навчальними закладами в Польщі; в) особи, що їдуть на екзамени до польських вищих навчальних закладів; г) учні польських ліцеїв/гimnazjów/початкових шкіл; д) одного з батьків неповнолітніх представників вище вказаних категорій, який буде його супроводжувати, можна подавати в Пунктах прийому візових анкет без потреби попередньої реєстрації протягом зазначеного періоду:

- у Харківському консульському окрузі – від 01.07 до 30.09.2016 р.;
- у Львівському консульському окрузі – від 01.08 до 15.10.2016 р.;
- у Луцькому консульському окрузі – від 01.07 до 30.09.2016 р.;
- у Київському консульському окрузі – від 01.07 до 15.10.2016 р.;
- в Одеському консульському окрузі – від 01.07 до 15.10.2016 р.;
- у Вінницькому консульському окрузі – від 01.07 до 15.10.2016 р.

Джерело: www.luck.msz.gov.pl

Na granicach Polski przywrócono kontrolę На кордонах Польщі відновлено контроль

W ciągu całego miesiąca granice Rzeczypospolitej Polskiej będzie można przekraczać wyłącznie w wyznaczonych miejscach.

Konsulat Generalny RP w Łucku informuje, że od dnia 4 lipca do dnia 2 sierpnia 2016 r. przywraca się tymczasowo kontrolę graniczną osób przekraczających granicę państwową z Republiką Czeską, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Litewską, Republiką Słowacką, w portach morskich i lotniczych stanowiących granicę wewnętrzną w rozumieniu kodeksu granicznego Schengen.

Rozporządzenie ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 1 czerwca 2016 r. określa:

1) odcinki granicy państwowej, na których kontrola graniczna osób zostaje przywrócona tymczasowo;

2) przejścia graniczne, rodzaj ruchu dozwolonego przez te przejścia i czas ich otwarcia oraz zasięg terytorialny przejść granicznych;

3) okres, na który kontrola graniczna osób zostaje przywrócona tymczasowo.

Pełny tekst rozporządzenia można znaleźć po poniższym linkiem:

<http://www.luck.msz.gov.pl/resource/0818c-057-4b4d-4037-a57c-9aa439e6d0fb:JCR>

Tymczasową kontrolę graniczną przywrócono w związku z organizacją Szczytu Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w Warszawie oraz organizacją wizyty Papieża Franciszka w Rzeczypospolitej Polskiej i Światowych Dni Młodzieży w Krakowie.

MW

Протягом цілого місяця кордони Республіки Польща можна буде перетнути тільки у спеціально відведених місцях.

Генеральне консульство РП у Луцьку повідомляє, що з 4 липня до 2 серпня 2016 р. тимчасово відновлюється прикордонний контроль для осіб, які перетинають державний кордон із Чеською Республікою, Федеративною Республікою Німеччина, Литовською Республікою, Словацькою Республікою, в морських портах та аеропортах, які становлять внутрішні кордони відповідно до Шенгенського кодексу про кордони.

Розпорядження Міністра внутрішніх справ і адміністрації від 1 червня 2016 р. визначає:

1) ділянки державного кордону, на яких тимчасово відновлюється прикордонний контроль;

2) пункти перетину кордону, тип трафіку, дозволеного через ці пункти й час їх відкрит-

тя, а також територіальні межі пунктів перетину кордону;

3) період, на який тимчасово відновлюється прикордонний контроль.

Повний текст розпорядження можна знайти за цим посиланням:

<http://www.luck.msz.gov.pl/resource/0818c-057-4b4d-4037-a57c-9aa439e6d0fb:JCR>

Тимчасовий прикордонний контроль відновлено через організацію саміту Північноатлантичного альянсу у Варшаві, візиту Папи Франциска до Польської Республіки та Світових днів молоді в Кракові.

BM

Wstrzymano Mały Ruch Graniczny Призупинено дію місцевого прикордонного руху

W związku z organizacją w Warszawie w dniach 8–9 lipca szczytu Sojuszu Północnoatlantyckiego oraz Światowych Dni Młodzieży Kraków 2016 (20–31 lipca), strona polska zdecydowała o zawieszeniu stosowania Umów o Małym Ruchu Granicznym.

Czasowe wstrzymanie małego ruchu granicznego obowiązuje od 4 lipca. Dotyczy ono art. 3 ust. 1 Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy o zasadach małego ruchu granicznego, podpisanej w Kijowie dnia 28 marca 2008 roku, w części dotyczącej wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mieszkańców strefy przygranicznej Ukrainy, posiadających zezwolenie wydane przez właściwe organy Rzeczypospolitej Polskiej. Podobne ograniczenia dotyczą mieszkańców strefy przygranicznej Federacji Rosyjskiej, posiadających zezwolenie na Mały Ruch Graniczny.

Powyższe zawieszenia nie naruszają prawa wjazdu ze strefy przygranicznej Rzeczypospo-

litej Polskiej. O terminie wznowienia stosowania powyższych przepisów, strona polska poinformuje odrębnie.

Umowa o Małym Ruchu Granicznym z Ukrainą obowiązuje od 1 lipca 2009 r. Strefa przygraniczna ma 30 km i obejmuje obywateli Ukrainy zamieszkujących tę strefę od trzech lat. W celu skorzystania z umowy obywatele ukraińscy zamieszkujący strefę przygraniczną uzyskać muszą zezwolenie na przekraczanie granicy w ramach Małego Ruchu Granicznego, wydawane przez polskie placówki dyplomatyczne.

MW

У зв'язку з тим, що 8–9 липня 2016 р. у Варшаві відбудеться саміт Північноатлантичного альянсу, а 20–31 липня 2016 р. – Всесвітні дні молоді в Кракові, Польща прийняла рішення призупинити дію угод місцевого прикордонного руху.

Тимчасове призупинення місцевого прикордонного руху почалося 4 липня. Йдеться про ст. 3 п. 1 Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про правила місцевого прикордонного руху, підписаної 28 березня 2008 р., у частині, що стосується в'їзду й перебування на території Республіки Польща мешканців прикордонної зони, які мають дозвіл, виданий відповідними органами. Подібні обмеження стосуються також мешканців прикордонної зони Російської Федерації, які мають дозвіл на місцевий прикордонний рух.

Ці обмеження не стосуються права вїзду з прикордонної зони Республіки Польща. Про

дату відновлення дії вищезазначених положень польська сторона повідомить окремо.

Угода про місцевий прикордонний рух з Україною набула чинності 1 липня 2009 р. Прикордонна зона становить 30 км та стосується громадян України, що живуть у ній протягом трьох років. Щоб скористатися угодою, українські громадяни, які живуть у прикордонній зоні, повинні отримати в польських дипломатичних представництвах дозвіл на перетин кордону в межах місцевого прикордонного руху.

BM

Ocaleni od zapomnienia: Bronisław Rumel

Повернуті із забуття: Броніслав Румель

Do uczestników dubieńskiego grona młodzieżowego Związku Walki Zbrojnej – 2 należał też Bronisław Rumel, absolwent Liceum Krzemienieckiego. Proponujemy uwadze Czytelników szkic biograficzny o nim.

Bronisław Rumel urodził się 19 września 1916 r. w Kijowie w rodzinie Władysława (ur. w 1882 r.) i Janiny (ur. w 1884 r.) Rumłów. W 1918 r. wraz z synami Bronisławem, Stanisławem (ur. w 1912 r.) i Zygmuntem (ur. w 1915 r.) Janina Rumel przenieśli się do Warszawy. Przyczyną wyjazdu prawdopodobnie była niestabilna sytuacja polityczna. W 1920 r. Władysław Rumel również pozostawił Kijów wycofując się razem z Wojskiem Polskim. W 1919 r. żona z dziećmi przeprowadziła się do Białegostoku, a w 1920 r. rodzina połączyła się w Krzemieńcu, gdzie Władysław otrzymał stanowisko komisarza ziemskiego. W 1921 r. znów odbyła się przeprowadzka – ojciec jako uczestnik wojny polsko-bolszewickiej otrzymał ziemię w osadzie Orłopol w powiecie krzemienieckim. Tutaj rodzina Rumłów mieszkała przez cały okres międzywojenny i tu w 1923 r. urodziła się im córka Zofia.

W latach 1927–1933 Bronisław uczył się w szkole podstawowej. W 1933 r. rozpoczął naukę w Liceum Krzemienieckim. Należał wówczas do Związku Młodzieży Wiejskiej. Jak sam zeznawał, jako członek tej organizacji pomagał czasami w nauce uczniom z pobliskich wiosek. W trakcie liceum w 1935 r. ukończył kurs pilotów szybowcowych kategorii «B», a w 1937 r. skończył szkołę. W tym roku został także powołany do wojska: 21 września 1938 r. w Równem ukończył szkołę podchorążych i odbył praktykę w 43 Pułku Piechoty w Dubnie. Po demobilizacji Bronisław zapisał się na dwuletni kurs pedagogiczny przy Liceum Krzemienieckim, gdzie kontynuował naukę do 15 czerwca 1939 r.

Na początku wojny niemiecko-polskiej wyruszył na front do Cieszyna, później w szeregach swojej jednostki wojskowej cofnął się do Lwowa, a stamtąd wrócił do osady rodziców. Jego ojciec i brat też zostali zmobilizowani. Ojciec razem z cofającymi się jednostkami Wojska Polskiego trafił do Rumunii, a brat Zygmunt do niewoli do Armii Czerwonej, skąd na początku listopada 1939 r. wrócił do Dubna. Po powrocie z niewoli Zygmunt zamieszkał w domu Trautmanów na Zabramiu.

Na początku stycznia 1940 r. Bronisław postanowił odwiedzić brata Stanisława, który przed wojną był właścicielem magazynu produkcji elektrotechnicznej w Warszawie. Po zapoznaniu się z sytuacją w niemieckiej strefie okupacji, już 15 lutego nielegalnie przeprowadził do Warszawy swoją matkę i siostrę Zofię, ratując je przed deportacją do oddalonych regionów ZSRR. Po powrocie przeprowadził się do Dubna i zamieszkał w domu swojej narzeczonej Jadwigi Trautman. Był bezrobotny, żył ze sprzedaży swoich rzeczy i drobnych przywieszonych dla handlu z Warszawy: żyłek do golienia, strun do mandoliny, kart do gry, sacharyny itp.

Mieszkając w jednym budynku, Bronisław i Zygmunt otwarcie rozmawiali o konieczności walki z okupacyjnym reżimem bolszewickim. Żywili nadzieję na założenie mocnego ośrodka konspiracyjnego, zdolnego do rozpoczęcia walki o odzyskanie przez Polskę niepodległości. Bronisław był wówczas zwolennikiem organizacji, która zajmowałaby się wyłącznie spisaniem faktów przestępstw popełnianych przez nowe władze. Bracia musieli opracować strukturę organizacji i jej strategię. Postanowili założyć organizację trójki. Do swojej trójki Bronisław zaliczył Janinę Sułkowską i Teresę Trautman. Opracował także szyfr łączności i nauczył Janinę jak z niego korzystać. W styczniu chłopiec dowiedział się od niej, że na Wołyn z Warszawy przybył oficer, który będzie kierował polskim podziemiem.

W czasie drugiej wizyty w Warszawie Bronisław przez cały miesiąc starał się nawiązać kontakty z polskim podziemiem, aby uzyskać instrukcje prowadzenia działalności konspiracyjnej na wschodnich ziemiach II RP. W ostatnich dniach swego pobytu w Warszawie spotkał Stanisława Garbera, przyjaciela swego brata Stanisława. Ten niechętnie prowadził rozmowy o konspiracji, ale dowiedziawszy się więcej o inicjatywie polskiej młodzieży w Dubnie i wiedząc, że Bronisław zamierza wracać do strefy sowieckiej okupacji, przekazał mu 50 ulotek, które zawierały treści mające umocnić patriotyzm Polaków. Po przy-

wiezieniu ulotek Bronisław ostrożnie rozdawał je swoim znajomym. 30 z nich oddał Janinie Sułkowskiej. 20 marca 1940 r. jego trójka dowiedziała się o areszcie Bronisława Szewczyka, któremu Jadwiga oddała część ulotek. Przypuszczając, że Szewczyka zatrzymano właśnie z powodu przechowywania ulotek o treści antysowieckiej i obawiając się przeszkuszenia ze strony NKWD, Bronisław włożył ulotki do puszek i zakopał je na podwórku Trautmanów.

23 marca 1940 r. Dubieński Oddział Rejonowy NKWD aresztował Bronisława. Na przesłuchaniu 8 kwietnia 1940 r. przyznał się, że był uczestnikiem antysowieckiej organizacji, która miała na celu obalenie władzy sowieckiej.

23 grudnia 1940 r. oskarżono go, że należy do organizacji kontrrewolucyjnej, że z polecenia swojego brata Zygmunta stworzył organizacyjną trójkę, opracował szyfr łączności między członkami podziemia, w styczniu 1940 r. nielegalnie przebywał w Warszawie, skąd przywiózł 50 ulotek, które rozpowszechniał wśród miejscowej młodzieży.

Na początku stycznia 1941 r. sprawa Bronisława została skierowana do Równieńskiego Sądu Obwodowego. 15 stycznia odbyło się posiedzenie sądowe, podczas którego Bronisław potwierdził swoje zeznania i oświadczył, że zawsze się uważał i uważa za polskiego patriotę. Decyzją sądu został oskarżony według art. 54–2, 54–11 KK USRR i skazany na najwyższą karę – rozstrzelanie z konfiskacją majątku. Według decyzji kolegium sądowego ds. kryminalnych Sądu Najwyższego ZSRR z dnia 5 kwietnia 1941 r., jego kasacja została odrzucona, a decyzja Równieńskiego Sądu Obwodowego nie straciła swej ważności. 27 czerwca 1941 r. prośbę o ułaskawienie wobec Bronisława Rumla rozpatrzone na posiedzeniu Prezydium Rady Najwyższej ZSRR, gdzie pozostawiono wyrok bez zmian. Wiadomo, że w dniu 5 lipca 1941 r. wyrok jeszcze nie został wykonany, przynajmniej do sprawy dołączono zaświadczenie, w którym prezes kolegium ds. kryminalnych Sądu Najwyższego ZSRR wymaga od dowódcy Drugiego Oddziału NKWD, aby dołożyć wszystkich wysiłków, żeby kara śmierci została wykonana. Dalszy los Bronisława Rumla nie jest nam znany.

Według decyzji Równieńskiego Sądu Obwodowego z dnia 25 czerwca 1998 r. wobec Bronisława Szewczyka zastosowano art. I Ustawy USRR «O rehabilitacji ofiar represji politycznych na Ukrainie» z dnia 17 kwietnia 1991 r.

Tetiana SAMSONIUK

Do uczestników dubnieńskiego młodzieżowego grona Союзу збройної боротьби – 2 належав також Броніслав Румель, випускник Кременецького ліцею. Пропонуємо увазі читачів біографічний нарис нього.

шави: лез для гоління, струн для мандоліни, гральних карт, сахарину тощо.

Мешкаючи в одному будинку, Броніслав та Зигмунд відверто вели між собою розмови про необхідність боротьби з окупаційним більшовицьким режимом. Вони плекали ідею створення потужної конспіративної сили, здатної розпочати боротьбу за відновлення Польщі. На цей час Броніслав був прихильником організації, яка б лише фіксувала факти злочинів нової влади. Перед братами постало завдання розробки структури організації та її стратегії. Вони вирішили створити організаційні трійки. До своєї трійки Броніслав зарахував Яніну Сулковську й Терезу Траутман. Він також розробив шифр для зв'язку та навчив Яніну користуватися ним. У січні від неї хлопець дізнався, що на Волинь із Варшави прибув офіцер, який буде керувати польським підпіллям.

Під час другого візиту до Варшави Броніслав цілий місяць намагався встановити контакти з польським підпіллям, аби отримати інструкції стосовно ведення конспіративної діяльності на східних землях Другої Речі Посполитої. В останні дні свого перебування у Варшаві він зустрів Станіслава Гарбера, приятеля свого брата Станіслава. Той через недовіру неохоче вів розмову про конспірацію, але дізнавшись більше про ініціативу польської молоді в Дубні й знаючи, що Броніслав буде повертатися в радянську зону окупації, дав йому 50 листівок, зміст яких був спрямований на підняття патріотичного духу поляків. Привізи листівки, Броніслав з осторожною пошлював їх серед своїх знайомих. 30 із них він віддав Яніні Сулковській. 20 березня 1940 р. його трійці стало відомо про арешт Броніслава Шевчика, якому Ядвіга дала частину листівок. Припускаючи, що Шевчика арештовано саме за зберігання листівок антирадянського змісту та побоюючись ревізії з боку НКВС, Броніслав закопав частину листівок у дворі Траутманів, заховавши їх у бляшану банку.

23 березня 1940 р. Дубнівський райвідділ НКВС арештував Броніслава. На допиті 8 квітня 1940 р. він визнав себе винним в тому, що був учасником антирадянської організації, яка мала на меті повалення радянської влади.

23 грудня 1940 р. його звинувачено як учасника контрреволюційної організації, який за вказівкою свого брата Зигмунда створив організаційну трійку, розробив шифр для листування між членами підпілля, в січні 1940 р. нелегально ходив до Варшави, звідки приніс 50 листівок, які розповсюджував серед місцевої молоді.

На початку січня 1941 р. слідчу справу Броніслава було направлено на розгляд Рівненського обласного суду. Судове засідання відбулося 15 січня. На ньому Броніслав підтвердив свої свідчення та заявив, що завжди вважав себе і вважає польським патріотом. Згідно з вироком суду його визнали винним за ст. 54–2, 54–11 KK УРСР та засудили до вищої міри покарання – розстрілу з конфіскацією майна. Ухвалою судової колегії у кримінальних справах Верховного суду СРСР від 5 квітня 1941 р. його касаційну скаргу відхилили, а вирок Рівненського обласного суду залишили в силі. 27 червня 1941 р. клопотання про помилування Броніслава Румеля розглядали на засіданні Президії Верховної Ради СРСР, яка залишила вирок у силі. Відомо, що станом на 5 липня 1941 р. вирок так і не було виконано, принаймні у справі є довідка, якою голова колегії у кримінальних справах Верховного суду СРСР вимагає від начальника 2-го відділу НКДБ прийняти усі заходи для виконання смертного вироку. Подальша доля Броніслава Румеля нам не відома.

Заключенням Рівненського обласного суду від 25 червня 1998 р. на нього розповсюджується дія ст. I Закону Української РСР «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні» від 17 квітня 1991 р.

Тетяна САМСОНІУК

Броніслав Румель народився 19 вересня 1916 р. у Києві в родині Владислава Яновича (1882 р. народження) та Яніни Янівни (1884 р. народження) Румелів. 1918 р. разом із синами Броніславом, Станіславом (1912 р. народження) та Зигмундом (1915 р. народження) Яніна Румель виїхала до Варшави. Очевидно причиною виїзду стала нестабільна політична ситуація. 1920 р. Владислав Румель також залишив Київ разом із Військом Польським, що відступало. 1919 р. дружина з дітьми переїхала до Білостока, а 1920 родина об'єдналася у Кременці, де Владислав отримав посаду земельного комісара. 1921 р. знову переїзд – батько, як учасник більшовицько-польської війни, отримав земельний наділ у військовій осаді Орлополь Кременецького повіту. Тут родина Румелів мешкала впродовж усього міжвоєнного періоду. В осаді 1923 р. у них народилася донька Софія.

1927–1933 рр. Броніслав навчався у початковій школі. 1933 р. він розпочав навчання у Кременецькому ліцеї. В цей час хлопець перебував у складі Союзу селянської соліді. За його словами, як учасник цієї організації він іноді допомагав у навчанні учням із довколишніх сіл. Навчаючись у ліцеї, Броніслав 1935 р. завершив курси пілотів-планеристів за категорією «Б», а 1937 р. закінчив навчання в ліцеї. Цього ж року його призвали на військову службу: 21 вересня 1938 р. у Рівному він закінчив школу підхорунжих і пройшов практику в 43 піхотному полку в Дубні. Після демобілізації Броніслав вступив на дворічні педагогічні курси при Кременецькому ліцеї, де навчався до 15 червня 1939 р.

Із початком німецько-польської війни він вирушив на фронт у до міста Цешин, пізніше у складі своєї військової частини відступив до Львова і вже звідти повернувся в батьківську осад. Його батька та брата також мобілізували на війну. Батько разом із частинами Війська Польського, що відступали, потрапив до Румунії, а брат Зигмунд – у полон до Червоної армії, звідки повернувся до Дубна на початку листопада 1939 р. Після повернення з неволі Зигмунд поселився в будинку Траутманів на Забрамі.

На початку січня 1940 р. Броніслав вирішив провідати брата Станіслава, який перед війною володів складом електротехнічних товарів у Варшаві. Розповідавши ситуацію в німецькій зоні окупації, вже 15 лютого він нелегально перевіз до Варшави свою матір і сестру Софію, аби врятувати їх від депортації до віддалених районів СРСР. Після повернення переїхав до Дубна й поселився в будинку своєї нареченої Ядвіги Траутман. Був безробітним, жив за рахунок продажу своїх речей та дрібниць, привезених на продаж із Вар-

Pasterz Podola i Wołynia

Пастир Поділля та Волині

Nadchodził 1944 rok. Wołyń spływał krwią Polaków i Ukraińców. Jeszcze były świeże groby po Rzezi Wołyńskiej, a do Łucka wkraczała Armia Czerwona, która zaczęła mordować i wysyłać Ukraińców i Polaków na Syberię. W lasach trwały walki między oddziałami NKWD i tymi, którzy wczoraj widzieli w Polakach wrogów.

Надходив 1944 рік. Волинь стікала кров'ю поляків та українців. Ще були свіжими могили після Волинської різанини, а до Луцька входила Червона армія, яка почала вбивати й висилати українців і поляків до Сибіру. У лісах точилися бої між загонами НКВС і тими, хто вчора бачив у поляках ворогів.

We wsiach prawie już nie było Polaków. Zimą, przez lasy i głęboki śnieg, ks. Stefan Jastrzębski wywozi z Lubomla obraz Matki Bożej Lubomelskiej zwany też obrazem Matki Bożej Loretańskiej. Po kilku latach cudowny obraz z Lubomla trafia do kościoła pw. św. Jana Vianney'a w Polichnie. Na Chełmszczyznę wraz z księdzem wyjeżdżają setki uratowanych Polaków z okolicznych miejscowości. Jako proboszcz parafii w Lubomlu i dziekan lubomelski, chronił ich nie tylko w kościele, ale także pomógł wielu ludziom w wydośtaniu się z obozu koncentracyjnego na Majdan-ku. Zabiegał też u władz niemieckich o ochronę wiosek, powierzonych jemu jako duszpasterzowi.

Ks. Stefan Jastrzębski syn Erazma i Pauliny z Chmielowskich urodził się 24 września 1881 r. w Tetyjowie na Kijowszczyźnie. Ukończył gimnazjum w Humanu. Do szkoły było ponad 100 km, stąd można przypuszczać, że w dzieciństwie mieszkał kilka lat u krewnych. W 1902 r. wstąpił do seminarium duchownego w Żytomierzu. Pięć lat później w 1907 r. z rąk ks. biskupa Niedziałkowskiego otrzymał tu święcenia kapłańskie. Biskup był wybitnym człowiekiem. Oprócz pracy duszpasterskiej, słynął także jako pisarz polski. To dzięki niemu seminarium w Żytomierzu przygotowało wielu księży.

Pierwszą parafię, ks. Jastrzębski objął w miejscowości Nowy Zawód, obecnie w powiecie pułyskim obwodu żytomierskiego. W 1905 r. Karol Szelkier przyczynił się tu do powstania kościoła, który został poświęcony w 1906 r. W 1935 r. 23 rodziny miejscowych Polaków wywieziono do obwodu charkowskiego. Od 1907 do 1909 r. ks. Jastrzębski opiekował się tu katolikami. Został represjonowany przez władze rosyjskie po tym, jak złożono donos, że «nawraca prawosławnych i tajnie naucza zasad wiary katolickiej», co poskutkowało pozbawieniem go parafii. Od grudnia 1909 r. do października 1910 był wikarym w miejscowości Horodnyca, obecnie powiat nowogrodzki, obwodu żytomierskiego, po czym został proboszczem w Lubomlu.

Jastrzębski pracował tu ponad cztery lata. Zbliżała się I Wojna Światowa. Nie wiedział wtedy, że powróci tu kilka lat później. A póki co, został przeniesiony na Podole do miasteczka Brahilów. W 1918 r. kolejna parafia, tym razem Berdyczów i stanowisko administratora kościoła św. Barbary. Równolegle, jako katecheta, uczył polskie dzieci. Następne trzy lata w tym mieście były nasycone niepokojem i szczególną agresją wymierzoną w katolików, będącą wynikiem wojny domowej na Ukrainie. Berdyczów jako węzeł kolejowy ciągle był przepełniony żołnierzami różnych formacji, w zależności od sytuacji. Bolszewików zmieniały oddziały żołnierzy ukraińskich, często nawet walczących ze sobą. Wspomnienie Jerzego Stempowskiego opublikowane w «Eseju Berdyczowskim» to świetny obrazek z tego okresu, ilustrujący sytuację:

«Berdyczów z okresu rewolucji znam tylko z relacji mego brata, zmobilizowanego w 1917 i odbywającego służbę w oddziale samochodów pancernych. Dokoła stacji kolejowej biwakowało kilkadziesiąt tysięcy żołnierzy z różnych formacji, którzy, po zabiciu lub ucieczce oficerów, opuścili front i z bronią w ręku cofali się w głąb kraju. Brak taboru kolejowego utrudniał rozładowanie Berdyczowa, do którego napływały wciąż nowe oddziały zbuntowanych. Czekając na transport, wybrane przez różne jednostki rady żołnierskie debatowały nad losem aresztowanego w Berdyczowie dowódcy frontu południowego. Wielki tłum żołnierzy otaczał budynek, w którym trzymano aresztowanych generałów i którego bronili uczniowie szkół oficerskich, późniejsi dobrowolscy. Co pewien czas tłum przybierał groźną postać rycząc: «Dajcie nam ich w ruki». Tak miały godziny i dni, wszyscy czekali na możliwość wyjazdu».

W 1919 r. ksiądz został aresztowany przez bolszewików. Karano go przymusowymi pracami publicznymi, m.in. czyszczeniem miejskich toalet. Od śmierci uratowało go przyjsie wojsk polskich. Berdyczów był punktem koncentracji trzech polskich armii.

7 czerwca 1920 r. bolszewicy niespodzianie zaatakowali szpital, w którym przebywało ponad 600 rannych żołnierzy. Bez wątpienia, część z nich, to ukraińscy Strzelcy Siczowi i Polacy, z 2, 3 i 6 Armii Wojska Polskiego. Bolszewicy wymordowali nie tylko rannych żołnierzy, ale i także pracowników Czerwonego Krzyża, którzy opiekowali się rannymi.

Tuż po tragedii w szpitalu biskup łucki ponownie mianował ks. Jastrzębskiego na proboszcza w Lubomlu. Następne 24 lata wiarą i prawdą służył tej ziemi. Jeszcze wiele można by opisywać na temat bohaterskich czynów, jakich dokonał w Lubomlu i okolicznych wsiach w tym trudnym czasie. Należały do nich m.in. pomoc uciekającym Polakom z radzieckiej Ukrainy oraz wysyłanie wsparcia i żywności ofiarom Wielkiego Głodu. W 1939 r. «doczekał się» także bolszewików. Wraz z księżmi Antonim Dąbrowskim i Marianem Tokarzewskim w 1940 r. założył Komitet Pomocy mający na celu opiekę materialną nad przesiedlonymi. Cieszył się wielkim zaufaniem i dzięki temu w 1943 r. uratował życie wielu ludzi. Już po wszystkim z ikoną Matki Bożej Lubomelskiej dotarł do Chełma. W Lubomlu zaczął się długi okres ateizmu. Ks. Jastrzębski wraz z wieloma parafianami znalazł swój dom tuż za granicą. Zmarł 11 czerwca 1960 r. w Polichnie.

Jan MATKOWSKI

Na zdjęciach:

1. Ks. Stefan Jastrzębski w towarzystwie organisty przed PCK w Lubomlu. 1937r. Foto ze zbiorów Władysława Mielniczuka z Rakowca.

2. Pożegnanie starosty powiatu lubomelskiego Jerzego Bonkowicza-Sittauera (stoi w drzwiach wagonu) w związku z przeniesieniem na stanowisko starosty do Łucka. Wśród odprowadzających urzędnicy i kapłani: Dąbrowski, Bandurski, Fedyszyn, Perebejnas, Żurbienko, Paprowicz, Grabowski, Downar, Żakowicz, ks. Stanisław Kobylecki, ks. kanonik Stefan Jastrzębski (pierwszy od prawej). Luboml, 1928 r. Ze zbiorów rodziny Bonkowiczów-Sittauerów.

й панувала особлива агресія щодо католиків. Бердичів як залізничний вузол весь час був переповнений солдатами різних угруповань у залежності від ситуації. Більшовики змінювали українські солдати, які часто воювали навіть між собою. Спомини Єжи Стемповського, опубліковані у творі «Esej Berdyczowski», ілюструють ситуацію, що склалася в той час:

«Бердичів періоду революції я знаю лише з розповідей мого брата, який був мобілізований у 1917 і відбував службу в підрозділі бронемашин. Навколо залізничної станції отаборилися кілька десятків тисяч солдатів із різних військових частин, які після вбивства чи втечі офіцерів залишили фронт і зі зброєю в руках відступали углуб країни. Відсутність залізничних вагонів ускладнювала становище в місті, куди постійно прибували все нові підрозділи бунтівних військ. В очікуванні транспорту солдатські ради, обрані різними солдатськими осередками, обговорювали долю арештованого в Бердичеві командування Південного фронту. Великий натовп солдатів оточував будівлю, в якій тримали ув'язнених генералів і яку охороняли курсанти офіцерських шкіл, майбутні добровольці. Час від часу натовп займав загрозову позицію, ревучи: «Дайте нам їх у руки». Так минали години та дні, всі чекали на можливість виїзду».

У 1919 р. більшовики арештували священика. Йому призначено покарання у вигляді примусових громадських робіт, серед яких і миття міських туалетів. Від смерті його врятував прихід польських військ. Бердичів був місцем концентрації трьох польських армій.

7 червня 1920 р. більшовики несподівано напали на лікарню, де перебувало понад 600 поранених солдатів. Без сумніву, частина з них це Українські січові стрільці та поляки з 2-ої, 3-ої та 6-ої армії Війська Польського. Більшовики вбили не тільки поранених солдатів, але й працівників Червоного Хреста, які ними опікувалися.

Невдовзі після трагедії в лікарні єпископ луцький знову призначив отця Ястшембського настоятелем у Любомлі. Наступні 24 роки він вірою та правдою служив цій землі. Ще багато можна було б розповісти про його діяльність у Любомлі й навколишніх селах у ці важкі часи. Він, наприклад, допомагав полякам, які втікали з Радянської України, й надсилав допомогу та продукти тим, хто страждав від Голодомору. У 1939 р. на Волинь прийшли більшовики. Разом зі священиками Антонієм Домбровським і Маріаном Токажевським отець Стефан Ястшембський у 1940 р. заснував Комітет допомоги, який матеріально підтримував переселенців. Він користувався великим авторитетом, завдяки чому в 1943 р. врятував життя багатьох людей. У 1944 р. з іконою Матері Божої Любомльської дістався до Холма. У Любомлі почався довгий період атеїзму. Отець Ястшембський разом із багатьма парафіянами знайшов свій дім відразу за кордоном. Він помер 11 червня 1960 р. у селі Поліхна.

Ян МАТКОВСЬКИЙ

На фото:

1. Отець Стефан Ястшембський разом з органістом перед будинком Польського Червоного Хреста в Любомлі. 1937 р. Фото з архіву Владислава Мельничука з Раковця.

2. Прощання зі старостою Любомльського повіту Єжи Бонковичем-Сіттауером (стоїть у дверях вагону), якого перевели на посаду старости до Луцька. Проводжати його зібралися чиновники та священики: Домбровський, Бандурський, Федішин, Перебейнас, Журбенко, Папович, Грабовський, Довнар, Жакович, отці Станіслав Кобилицький та Стефан Ястшембський (перший справа). Любомль, 1928 р. З архіву сім'ї Бонковичів-Сіттауєрів.

str. 1

місцеві księża i parafianie, ale też liczni goście. Wśród nich był biskup włodzimierski Matfiej Szewczuk (Український Кошчол Православный Патриархату Кіовського), воłyński egiarcha Українського Кошчол Грекокатолицького бискуп Жозафат Ховера, архипрезбїтер бискупї, ks. Roman Begej (Український Кошчол Грекокатолицький), представителі місцевих влад і Консулату Generalnego RP в Łucku. На урочистості прибула теж більшість капланів слугуючих в лυцькій катедрі на прїстрїєні 25 лат.

Kazanie wygłosil ks. kan. Ludwik Kamilewski, pierwszy po odzyskaniu katedry proboszcz. Opowiedzial o trudnych czasach, kiedy Wołyń byl pozbawiony kościołow, księży, i o tym okresie, gdy należało podnieść Kościół z zupełnej ruiny. Ks. Ludwik skończył swoje kazanie takimi słowami: «Jeśli pozostaniemy wierni Bogu, On nas nie pozostawi. Więc wierzę, że Bóg nadal nas będzie błogosławił. Ponieważ to nie tylko Jego wola, Jego Opatrzność przyczyniła się do tego, że teraz możemy wspólnie modlić się w tej świątyni. Nasi poprzednicy, którzy dzisiaj są w niebie, wypraszają dla nas to szczęście i błogosławieństwo. Boże, pobłogosław i pomóż nam, a wy, dro-

dzy bracia i siostry, czerpcie wzór z poprzednich pokoleń – nieście swój krzyż i bądźcie tak samo wierni!»

Po mszy świętej przyszedł czas na wzruszające spotkania. Szczególnie serdecznie parafianie powitali swojego byłego proboszcza ks. Ludwika Kamilewskiego. Najmłodsi przygotowali własnoręcznie wykonane pamiątkowe prezenty i chleb dla wszystkich gości. Parafianie katedry jako gościnni gospodarze częstowali gości na podwórku kaszą pszenną i zimnym kompotem. Posiłek cieszył się wielkim powodzeniem ze względu na panujący upał.

Uroczystości zakończyły się koncertem muzyki klasycznej. Organista parafii katedralnej Piotr Suchocki wykonał kilka utworów muzycznych, a następnie akompaniował Zasłużonej Artystce Ukrainy Zoji Komaruk, która już niejednokrotnie występowała w lυцькій świątyni. Program zwieńczył wspaniały występ orkiestry kameralnej «Cantabile» Wołyńskiej Filharmonii Obwodowej pod batutą Zasłużonego Artysty Ukrainy Towija Riwcia.

Anatoli OLICH
Zdjęcia autora

жертвості яких вистояла католицька Церква на Волині. З коротким словом звернувся до слухачів Вальдемар Пясецький, патріарх волинського краєзнавства.

O 12:00 у костелі відбулася урочиста меса, в якій взяли участь не тільки місцеві священики та віряни, а й численні гості. Серед них були: єпископ Володимир-Волинський Матфей Шевчук (УПЦ КП), екзарх волинський єпископ Йосафат Говера (УГКЦ), митрофорний протоієрей отець Роман Бегей (УГКЦ), представники влади і Генерального консульства РП у Луцьку. На урочистість прибули також більшість священиків, які служили в луцькому храмі впродовж цих 25 років.

Проповідь виголосив отець канонік Людвіг Камілевський, перший настоятель луцького кафедрального собору після відкриття. Він розповів про важкі часи, коли Волинь була позбавлена храмів та священиків, про часи, коли доводилося піднімати Церкву з руїни. Отець Людвіг закінчив проповідь такими словами: «Коли будемо вірними Богу, Він нас не покине. І я вірю, що Бог і надалі нас благословлятиме. Бо це тільки Його воля, Його Провидіння вчинило те, що ми можемо зараз разом молитися в цьому храмі. Ті наші попередники, які сьогодні в небі, вимолюють для нас це щастя і благословення. Боже, благослови і допоможи нам, а ви, дорогі брати і сестри, беріть приклад із попередніх поколінь – несіть свій хрест і будьте такими ж вірними!»

Після меси гості отримали на пам'ять сувеніри, виготовлені власноруч найменшими парафіянами, та хліб. Зворушливою, сповненою сліз і радості, була зустріч парафіян із колишнім настоятелем Людвігом Камілевським. Після Служби Божої парафіяни собору як гостинні господарі частували гостей на подвір'ї кулешем та холодним компотом, що було зовсім не зайвим у спекотний полудень.

Закінчилися урочистості концертом класичної музики. Органіст кафедральної парафії Петро Сухоцький виконав кілька цікавих творів західних авторів, потім під його акомпанемент співала народна артистка України Зоя Комарук, яка вже неодноразово радувала своїм талантом слухачів у луцькому кафедральному соборі. Завершив програму чудовий виступ камерного оркестру «Кантабіле» Волинської обласної філармонії під керівництвом народного артиста України Товія Рівця.

Анатолій ОЛІХ
Фото автора

Nowa książka o łuckim kościele

Нова книжка про луцький костел

Тераз о łuckiej katedrze Św. Apostołów Piotra i Pawła i dziejach Kościoła Rzymskokatolickiego na Wołyniu można dowiedzieć się więcej. Szczególnie chodzi o te fakty, które wcześniej nie były znane.

Відтепер про луцький кафедральний собор Святих Апостолів Петра і Павла та життя Римо-католицької церкви на Волині можна дізнатися більше, причому фактів, які були невідомими раніше.

Nową książkę pt. «Dzięki nim» napisał i wydał parafianin katedry Anatoli Olich. Składa się ona z trzech rozdziałów, które zapoznają nas z różnymi historyczno-politycznymi okresami rozwoju diecezji łuckiej, a także ludźmi, którzy heroicznie, poprzez złożenie ofiary z własnego życia bronili wiary w Jedyne-go Boga i prawa zwracania się do Niego we wspólnej modlitwie.

Część pierwsza «Niestrudzony pasterz» została poświęcona biskupowi Adolfowi Piotrowi Szelażkowi, który kierował diecezją łucką Kościoła Rzymskokatolickiego w trudnych czasach (1926–1949). Ten biskup nie pozostawił swoich parafian, przeżył dwie sowieckie okupacje i jedną niemiecką. W 1945 r. został aresztowany i spędził w więzieniach NKWD–MGB 16 miesięcy. Adolf Szelażek był jednym z najstarszych więźniów, ponieważ ukończył 80 lat w więzieniu łukianowskim. Został zwolniony jedynie dzięki interwencji amerykańskich dyplomatów. Zmarł w Polsce 9 lutego 1949 r. Heroiczne cnoty chrześcijańskie, świętość w życiu osobistym i wierność Kościołowi stały się podstawą do tego, aby w 2013 r. rozpocząć proces beatyfikacyjny (czyli proces uznania biskupa Szelażki za błogosławionego).

Rozdział drugi «Świadkowie wiary» traktuje o kapłanach diecezji łuckiej, którzy nie bali się prześladowań i mimo zagrożenia życia pełnili swoją posługę kapłańską na ziemi wołyńskiej. Wielu z nich zapłaciło najwyższą cenę za wiarę Bogu, wielu kilkakrotnie przebywało w niewoli w więzieniach i obozach sowieckich (Józef Kuczyński w sumie «siedział» 17 lat, Bronisław Drzepecki – 15, Władysław Bukowiński – 13), ale wytrwali i mimo wszystko nieśli światło Chrystusa wiernym: na Wołyniu i na Podolu, w Kazachstanie, Turkmenistanie, Tadżykistanie oraz na Syberii. Obecnie trwają procesy beatyfikacyjne jeszcze dwóch księży diecezji łuckiej: kapucyna Serafina Kaszuby i oblata Ludwika Wrodarczyka.

Na szczególną uwagę zasługuje były proboszcz łuckiej katedry Św. Apostołów Piotra i Pawła Władysław Bukowiński. Był przetrzymywany w łuckim więzieniu, a jednak cudem ocalał, kiedy 23 czerwca 1941 r. rozstrzelano więźniów. Dwa razy przebywał w obozach, ale zrezygnował z zaproponowanej przez władze sowieckie możliwości wy-

jazdu do Polski i pozostał w Kazachstanie. Wśród jego wiernych byli Polacy, Niemcy, Ukraińcy, Białorusini, Litwini, Czesi. W tym nie tylko katolicy, ale też luteranie. Dawali o sobie znać choroby nabyte w obozach, lecz lekarzom spokojnie odpowiedział: «Grób księdza też apostołuje». Ks. Władysław Bukowiński zmarł w Karagandzie 3 grudnia 1974 r. 11 września b.r. zostanie ogłoszony błogosławionym, więc łucka katedra będzie miała nowego patrona – swego byłego proboszcza.

W ostatnim rozdziale «Odrodzenie» została opisana nie tylko historia walki o odzyskanie świątyni i jej odzyskanie, ale też zebrano unikalne relacje uczestników i świadków tych wydarzeń. Wspomnienia zawierają losy ludzi oraz wiele interesujących faktów z życia łucka i Wołynia.

Wartość nowej książki jest bardzo wysoka, ponieważ przedstawia ona ludzi, wydarzenia i fakty, które są nieznane ogółowi społeczeństwa. Na wysoką ocenę zasługuje unikalny materiał ilustracyjny. Część zdjęć i materiałów jest publikowana po raz pierwszy, niektóre z nich nie są znane nawet polskim historyografom. Autor dokonał ogromnej pracy w zakresie poszukiwań i badań, wykorzystał polskie, ukraińskie, białoruskie i litewskie książki i publikacje, dokumenty archiwalne, a także zgromadził relacje świadków.

Literatura historyczna i krajoznawcza, która zdobyła w Polsce ogromną popularność, na Ukrainie, niestety, na razie pozostaje zjawiskiem ubocznym. W Polsce wydano dziesiątki książek poświęconych historii diecezji łuckiej oraz tysiące publikacji w periodykach, natomiast na Ukrainie tych prac jest bardzo mało. Pozostaje nadzieja, że książka «Dzięki nim» stanie się bodźcem do dalszych projektów badawczych i wydawniczych, które odkryją przed mieszkańcami Wołynia i miłośnikami tej ziemi jej znaczenie i wielką wagę kulturalno-historyczną. Przecież bez wiedzy o przeszłości nie potrafimy w prawdzie budować przyszłości.

Wiktor JARUCZYK

Nową książkę pod nazwą «Завдяки їм» написав та видав парафіянин кафедрального костелу Анатолій Оліх. Це ґрунтовне дослідження складається з трьох розділів, які знайомлять нас із різними історично-політичними віхами розвитку Луцької дієцезії, а також людьми, котрі героїчно, часто шляхом власної самопожертви, боронили віру в Єдиного Бога та право звертатися до Нього у спільній молитві.

Перша частина, «Незламний пастир», присвячена єпископу Адольфу Петру Шельонжеку, який керував Луцькою дієцезією Римо-католицької церкви в непрості часи (1926–1949 рр.). Цей єпископ не покинув своєї пастви, пережив дві радянські та німецьку окупацію, в 1945 р. його арештували й він провів у в'язницях НКВС–МДБ 16 місяців. Адольф Шельонжек був одним із найстарших в'язнів, оскільки своє 80-ліття йому довелося святкувати в Лук'янівській в'язниці. Його звільнили лише завдяки втручання американських дипломатів. Помер на вигнанні у Польщі 9 лютого 1949 р. Героїчні християнські чесноти, святість особистого життя та вірність Церкві стали основою для того, щоб у 2013 р. розпочати беатифікаційний процес (тобто процес визнання єпископа Шельонжека блаженным).

Другий розділ, «Свідки віри», присвячений священикам Луцької дієцезії, які не побоялися переслідувань і попри загрозу смерті виконували своє священицьке служіння на волинській землі. Багато з них заплатили своїм життям за вірність Богові, багато відбули кількарізові ув'язнення в радянських тюрмах та концтаборах (Йосиф Кучинський загалом «відсидів» 17 років, Броніслав Джепецький – 15, Владислав Буковинський – 13), але не зламалися і попри все й надалі несли світло Христа вірянам: на Волині та Поділлі, в Казахстані, Туркменістані, Таджикистані та в Сибіру. Зараз тривають беатифікаційні процеси ще двох священиків Луцької дієцезії: капучина Серафима Кашуби та облата Людвіга Вродарчика.

Особливої уваги заслуговує колишній настоятель луцького кафедрального собору Святих Апостолів Петра і Павла Владислав Буковинський. Він пережив ув'язнення та розстріл у луцькій тюрмі 23 червня 1941 р., від-

був два терміни в таборах, але відмовився від запропонованої радянськими каральними органами можливості виїзду до Польщі й залишився у Казахстані. Серед його пастви були поляки, німці, українці, білоруси, литовці, чехи, причому не тільки католики, а й лютерани. Хвороби, які він набув у таборах, давалися взнаки, але лікарям відповідав спокійно: «Могила священика теж апостольствує». Помер отець Владислав у Караганді 3 грудня 1974 р. У цьому році, 11 вересня, його проголосять блаженным, тож луцький кафедральний собор матиме нового небесного покровителя – свого колишнього настоятеля.

Надзвичайно цікавий останній розділ, «Відродження». В ньому описана не лише історія боротьби за повернення храму та саме повернення, але й зібрані унікальні свідчення учасників та очевидців цих подій. У цих спогадах зафіксовані не лише долі людей, але й багато цікавих фактів із життя Луцька та Волині.

Цінність нової книжки надзвичайно велика, оскільки вона відкриває людей, події та факти, незнані широкому загалові. Високу оцінку заслуговує унікальний ілюстративний матеріал. Частина фотографій та матеріалів публікується вперше, деякі з них не відомі навіть польським історіографам. Автор провів велику пошуково-дослідницьку роботу, використавши польські, українські, білоруські та литовські книги та публікації, архівні документи, а також зафіксовані свідчення очевидців.

Можемо констатувати, що історична та краєзнавча література, яка, без перебільшення, користується в Польщі просто неймовірним попитом, в Україні, на жаль, поки що фактично є маргінальним явищем. Якщо кількість книг з історії Луцької дієцезії в Польщі можемо нині нарахувати десятки, а публікацій – тисячі, то в Україні таких праць зовсім мало. Залишається лише сподіватися, що книжка «Завдяки їм» стане стимулом для подальших дослідницьких і видавничих проектів, які відкриють волинянам і шанувальникам нашої землі її велике культурно-історичне значення. Адже без знання минулого ми не зможемо правильно й чесно збудувати майбутнього.

Віктор ЯРУЧИК

Informacja wołyńska Волинська інформація

У Волинській облдержадміністрації відбувся круглий стіл, під час якого обговорили перші наслідки, Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Йшлося передусім про економічні наслідки угоди.

.....

W Wołyńskiej Administracji Obwodowej odbył się okrągły stół, w czasie którego omówiono pierwsze skutki Umowy stowarzyszeniowej UE z Ukrainą. Chodziło przede wszystkim o ekonomiczne skutki Umowy.

145 тис. гривень зібрали волинські волонтери під час цьогорічної благодійної акції «Серце до серця». Кошти підуть на закупівлю медичного обладнання для реанімаційних відділень обласних лікарень, котрі займаються передчасно народженими дітьми.

.....

145 tys. hrywien zebrali wołyńscy wolontariusze w czasie tegorocznej akcji charytatywnej «Serce do serca». Zostaną one wydane na sprzęt dla oddziałów reanimacji w obwodowych szpitalach, które zajmują się przedwcześnie urodzonymi dziećmi.

Під час проведення розкопок на території монастиря Введення Пречистої Богородиці в Рожищенському районі археологи знайшли монети часів Вітовта та Казимира Ягелончика.

.....

W czasie prac wykopaliskowych archeologowie znaleźli na terenie klasztoru Wprowadzenia Przenajświętszej Marii Panny do Świątyni w rejonie różyszczeńskim monety z czasów Witolda Kejstutowicza i Kazimierza Jagiellończyka.

Депутати Луцької міської ради вирішували, на що використати 200 тис. гривень із міського бюджету: на ремонт ліфтів чи на розробку стратегії міста. У результаті вирішили використати ці кошти на ліфти.

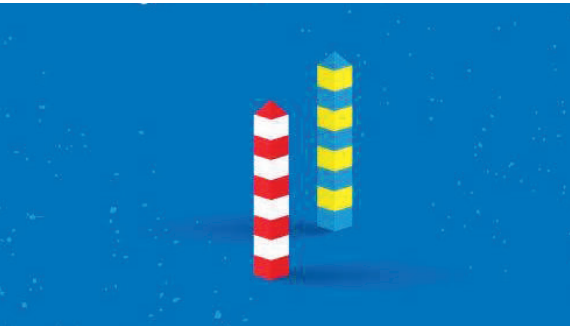
.....

Deputowani Łuckiej Rady Miejskiej dyskutowali, na co wydać 200 tys. hrywien z budżetu miasta: na naprawę starych wind w budynkach mieszkalnych czy na opracowanie strategii miasta. Postanowili, że wydadzą te środki na windy.

3 огляду на погодні умови 30 червня на Волині почалися живи. Це на 10 днів раніше, ніж минулого року.

.....

Ze względu na warunki pogodowe, 30 czerwca, czyli 10 dni wcześniej niż w zeszłym roku, na Wołyniu rozpoczęto zbiór plonów.

Wyścig o trzy hrywny

Podpisując Umowę Stowarzyszeniową Ukraina wybrała drogę w kierunku UE. W krajach Europy działa system wspólnego biletu elektronicznego, jeździ nocny transport publiczny, wewnątrz pojazdów komunikacji miejskiej jest czyste i wygodne. Czy tak będzie też w Łucku?

Bilet elektroniczny to wspólny system płatności za przejazd w komunikacji publicznej. W krajach UE różne środki transportu publicznego są zintegrowane, działa w nich wspólny bilet.

E-bilet można odebrać w postaci papierowej lub w postaci karty elektronicznej. Papierowe bilety są kasowane: specjalne urządzenie wystawia datę i godzinę początku podróży. Jeśli bilet ma ograniczony okres ważności, to podawany jest czas zakończenia podróży. Żeby skorzystać z karty elektronicznej, należy podnieść ją do kasownika. Dzięki takiemu systemowi kierowcy nie zajmują się sprzedażą biletów. W pojazdach nie ma konduktorów, natomiast często spotyka się kontrolerów, którzy wystawiają wysokie mandaty za przejazd bez biletu.

Na Ukrainie niejednokrotnie poruszano kwestię wprowadzenia wspólnego biletu elektronicznego oraz komunikacji nocnej. Jednak do tej pory nie widać zmian.

Jak informują analitycy kampanii informacyjnej «Silniejszy razem», Ministerstwo Infrastruktury Ukrainy uważa, że wdrożenie e-biletu w komunikacji publicznej to ważna reforma. Aby wdrożyć elektroniczny system płatności za przejazd, należy wprowadzić odpowiednie zmiany do ustawodawstwa.

Na Ukrainie należałoby niezwłocznie wdrożyć elektroniczny, a nie papierowy wspólny bilet. Ten system pozwoli na zniknięcie niekontrolowanego obiegu gotówki, zwiększy się także przezroczystość organizacji przewozu osób, którym przysługują ulgi oraz innych pasażerów. Także można będzie otrzymać rzetelne informacje na temat liczby pasażerów w komunikacji publicznej. Ważne, by w trolejbusach i autobusach komunikacji miejskiej działał wspólny system e-biletu, ponieważ obecność kilku opcji płatności za przejazd stwarza warunki do manipulacji pieniędzmi.

Dla popularyzacji tego systemu we Lwowie założono stronę «E-bilet». Jak podaje zaxid.net, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju jest gotowy udzielić miastu kredytu na wdrożenie biletu elektronicznego w komunikacji publicznej, została nawet podpisana umowa intencyjna co do przygotowania kredytowania projektu.

Władze mogą próbować wdrażać wspólny bilet elektroniczny w autobusach komunikacji miejskiej we współpracy z prywatnymi przewoźnikami. Jeśli to się nie uda, e-bilet zostanie wdrożony jedynie w tych pojazdach komunikacji miejskiej, które są własnością komunalnych struktur, czyli w trolejbusach, zaś w autobusach komunikacji miejskiej, powszechnie nazywanych na Ukrainie marszrutkami, system ten będzie wdrażany stopniowo.

W Łucku planują skorzystać z doświadczenia Tarnopola

Trzy lata temu media informowały, że Tarnopol przechodzi na bilety elektroniczne. Jednak w trybie testowym system ruszył dopiero w 2016 r. Prawdziwego e-biletu w Tarnopolu nie ma do dziś. Sprzedawcy biletów trolejbusowych otrzymali walidatory – mobilne urządzenia podobne do małych kas fiskalnych. Pasażerom wydawane są bilety, w których zaznaczony jest czas sprzedaży biletu oraz cena biletu.

Zastępca mera miasta Łuck Serhij Hryhorenko powiedział, że w Łuckiej komunikacji miejskiej też chcą wydawać bilety wydrukowane przez walidatory. Planuje się to robić w trolejbusach. W autobusach e-bilet na razie nie będzie wprowadzany. Według informacji portalu internetowego «Rajon Łuck», wdrożenie nowego systemu automatyzowanej płatności i kontroli liczby pasażerów będzie kosztowało miasto 3 mln 400 tys. hrywien. W tym celu planuje się wykorzystać pieniądze Łuckiego Przedsiębiorstwa Elektrokomunikacyjnego.

«Nie zamierzamy wozić mieszkańców okolicznych wsi uprawnionych do korzystania z ulg kosztem miasta. Będą to tylko osoby z Łucka. Musimy także wprowadzić ograniczenie na liczbę przejazdów osób upoważnionych do korzystania z ulg. Będzie to 2 lub 4 przejazdy w ciągu dnia. Nie będzie już możliwości, aby jeździć w nieskończoność. Po czterech przejazdach osoba uprawniona do ulgi, będzie musiała zapłacić za piątą» – mówi Serhij Hryhorenko.

W Łucku rozważa się także stworzenie specjalnych kart dla osób, którym przysługują ulgi. «Jeśli pasażer nie jest uprawniony do ulgi, będzie inny

rodzaj karty, konduktor w trolejbusie wyda bilet za 2 hrywny. Będziemy unikać niekontrolowanego obiegu gotówki» – dodaje urzędnik. Także zastępca mera zaznacza, że nie będzie możliwości jeżdżenia w kółko. Bilet będzie ważny od pierwszego przystanku do ostatniego.

Serhij Hryhorenko uważa, że wprowadzenie w Łucku w obecnej chwili wspólnego biletu jednocześnie w marszrutkach i trolejbusach jest nierealne, ponieważ większość marszrutek to pojazdy prywatne, zaś trolejbusy są własnością komunalną.

Jego zdaniem, państwo powinno wprowadzić jednakowe ulgi na przejazdy w marszrutkach i trolejbusach. Można także udzielić personalnego wsparcia osobom, którym przysługują ulgi, aby mogły one płacić za przejazd w komunikacji miejskiej, ponieważ w trolejbusach za darmo jeżdżą wszystkie grupy osób uprawnionych do ulg, natomiast w marszrutkach tylko niektóre.

Serhij Hryhorenko zaznacza, że obecnie istnieje problem z oszacowaniem liczby pasażerów: «Chcemy wiedzieć, jaka jest dokładna liczba pasażerów co godzinę i codziennie oraz płacić Łuckiemu Przedsiębiorstwu Elektrokomunikacyjnemu za faktycznie przewiezionych pasażerów, a nie w przybliżeniu. Prawdopodobnie ze względu na brak kontroli istnieje problem rozkradania gotówki».

Przewoźnik Wadym Wityński opowiada, że wdrożenie w marszrutkach biletu elektronicznego nie jest na czasie. Jego zdaniem obecnie nie ma takiej możliwości. Jest przekonywany, że autobus w ciągu 10 lat powinien zarobić na zakup nowego. Także trzeba pokryć wszystkie wydatki na eksploatację, zapasokiel potrzeby wszystkich pracowników. Przy obecnych cenach i stawkach podatkowych przewoźnicy nie mogą sobie na to pozwolić. Dodaje, że w Łucku trasy były planowane nie ze względu na zapotrzebowanie, lecz na pieniądze, żeby więcej zarobić. W taki sposób powstały m.in. linie 15, 11, 10 etc.

Inni przewoźnicy w rozmowach prywatnych mówią o tym, że w tej chwili nie wprowadzą biletu elektronicznego. Tłumaczą, że najpierw powinny zostać wprowadzone zmiany na poziomie państwa.

Doświadczenie Polski

W Polsce w każdym mieście wprowadzono e-bilety oraz ujednolicono ceny biletów komunikacji miejskiej. Są bilety, wartość których zależy od czasu przebywania w pojeździe (na przykład, bilety 20-, 40- i 75-minutowe). Bilety papierowe mają taśmę magnetyczną i konieczne powinny być skasowane w pojeździe.

W Warszawie, na przykład, można kupić zwykły bilet 20-minutowy za 3,40 zł. (na 24 czerwca – 21,76 hrn), ulgowy – za 1,70 zł. (10,88 hrn). Bilet 75-minutowy będzie nieco droższy – 4,40 zł. (28,16 hrn), ulgowy – 2,20 zł. (14,08 hrn). Można też nabyć bilet dobowy za 15 zł. (96 hrn), ulgowy – 7,50 zł. (48 hrn) lub grupowy na 5 osób z nieograniczoną liczbą przejazdów w określonych godzinach za 40 zł. (256 hrn). Poza tym, Polacy kupują miesięczne bilety okresowe w postaci karty elektronicznej (w niektórych miastach są one plastikowe, informacja na nich jest zapisana na taśmie magnetycznej). Są sprzedawane w specjalistycznych punktach sprzedaży, kioskach lub biurowcach.

W Polsce cena na bilety wynika z jakości usług. W autobusach, tramwajach i trolejbusach jest klimatyzacja, pojazdy komunikacji miejskiej jeżdżą według rozkładu jazdy, informacja o ruchu wyświetla się na tablicach elektronicznych. W polskich miastach dostępna jest komunikacja nocna, oznaczana jest literą «N». Kursuje do rana, czyli do rozpoczęcia ruchu dziennej komunikacji miejskiej. Polskie przedsiębiorstwa komunikacyjne stale wymieniają pojazdy. W Lublinie na przykład jeżdżą trolejbusy wyprodukowane w ramach polsko-ukraińskiego projektu. W 2013 r. korporacja «Bohdan» (Łuck) wspólnie z polskim partnerem URSUS S.A. wygrała przetarg na dostawę 38 trolejbusów dla tego miasta.

Zdanie mieszkańców Łucka o e-bilecie

Wielu mieszkańców Łucka opowiada się za wprowadzeniem biletu o wzorcu europejskim. W grupie «Nasz Łuck» na Facebooku użytkownicy zostali zapytani o to, czy warto wprowadzać bilet

Гонки за три гривні

Підписавши Угоду про асоціацію, Україна вибрала шлях розвитку в напрямку ЄС. У країнах Європи працює система єдиного електронного квитка, їздить нічний громадський транспорт, у салонах чисто та комфортно. Чи впроваджуватимуть цей досвід у Луцьку?

Електронний квиток – це єдина система розрахунку за проїзд у громадському транспорті. В країнах ЄС усі види громадського транспорту інтегровані між собою. Там діє єдиний квиток.

Е-квиток може бути паперовим або у вигляді картки. Паперові квитки компостують: спеціальний пристрій «пробиває» дату і час початку маршруту. Якщо квиток діє протягом обмеженого часу, то вказується також час завершення поїздки. Щоб скористатись картою, треба доторкнутися нею до валідатора. Завдяки такій системі водії не відволікаються для продажу квитків. Кондукторів у транспорті немає, натомість є контролери, які виписують великі штрафи за проїзд без квитка.

В Україні неодноразово порушували питання щодо введення єдиного електронного квитка та нічного транспорту. Однак кардинальних змін у містах поки не відбулося.

За даними аналітиків Інформаційної кампанії «Сильніші разом», Міністерство інфраструктури України вважає важливою реформу впровадження е-квитка у громадському транспорті. Однак, щоб запустити автоматизовану систему оплати проїзду, потрібно врегулювати це питання на законодавчому рівні.

В Україні потрібно впроваджувати єдиний електронний квиток, а не паперовий. Ця система дозволить вивести з обігу «живі гроші». Завдяки е-квитку можна зробити прозорим перевезення пільговиків та інших пасажирів. Також це покаже достовірну інформацію про пасажиропотік у громадському транспорті. Важливо, щоб у тroleйбусах та маршрутках працювала одна система е-квитка, адже різні варіанти оплати за проїзд – це стимул до маніпуляцій із грошима.

Для популяризації цієї системи львів'яни, наприклад, створили навіть сайт «Е-квиток». Як пише zaxid.net, Європейський банк реконструкції і розвитку готовий надати Львову кредит на впровадження електронного квитка у громадському транспорті. Підписано навіть відповідну угоду про наміри щодо підготовки кредитного фінансування проекту.

Влада може спробувати домовитись із приватними перевізниками про впровадження єдиного електронного квитка в маршрутках. Якщо ж ні, тоді е-квиток запровадять лише в комунальному транспорті, а маршрутки «виводитимуть» поступово.

У Луцьку планують перейняти досвід Тернополя

Три роки тому 3МІ інформували, що Тернопіль переходить на електронні квитки. Однак у тестовому режимі це запрацювало аж у 2016 р. Справжнього е-квитка в Тернополі досі немає. Кондукторам тroleйбусів видали валідатори – переносні пристрої, схожі на невеликі касові апарати. Пасажирам у транспорті видають талончик, на якому зазначено час продажу квитка та вартість проїзду.

Заступник Луцького міського голови Сергій Григоренко розповів, що в Луцьку теж хочуть видавати роздруковані через валідатори квитки. Це планують зробити в тroleйбусах. У маршрутках поки що не вводитимуть такої е-квитка. За інформацією видання «Район Луцьк», впровадження нової системи автоматизованої оплати та пасажирського обліку в тroleйбусах коштуватиме місту 3 млн 400 тис. гривень. Реалізовувати її хочуть за кошти Луцького підприємства електротранспорту.

«Ми не збираємось за кошти міста возити пільговиків із сіл. Це будуть тільки луцькі пільговики. Також ми мусимо вводити обмеження поїздок пільговиків. Це буде або 2 або 4 поїздки протягом доби. Неможливо буде їздити безлімітно. Якщо пільговик здійснив 4 поїздки, 5-та – платна», – говорить Сергій Григоренко.

У Луцьку також обдумують створення спеціальних карток для пільговиків. «Якщо зайшов пасажир, який не має пільг, буде інший вид картки, кондуктор видаватиме квиток за 2 гривні. Ми уникатимемо неконтрольованого потрапляння готівки», – додає посадовець. Також заступник міського голови зазначає, що неможливо буде їздити по колу. Квиток буде діяти від першої зупинки до останньої.

Сергій Григоренко вважає, що зараз впровадити в Луцьку єдиний квиток одночасно в маршрутках і в тroleйбусах нереально, бо більшість маршруток – це приватний транспорт, а тroleйбуси – комунальний.

На його думку, держава має ввести однакові пільги в маршрутках і тroleйбусах. Можна також зробити адресну допомогу пільговикам, щоб вони платили за проїзд у транспорті, адже в тroleйбусах їздять безкоштовно всі категорії пільговиків, а в маршрутках окремі.

Сергій Григоренко зазначає, що зараз існує проблема з обліком пасажирів: «Ми хочемо мати точну цифру щогодини і щодня та платити Луцькому підприємству електротранспорту за фактично перевезених пасажирів, а не за приблизні цифри. Є проблема з імовірним розкраданням готівки, тому що нема контролю».

ПЕРЕВІЗНИК Вадим Вітинський розповідає, що впровадження в маршрутках е-квитка не на часі. На його думку, зараз неможливо це зробити. Він переконаний, що автобус за 10 років повинен заробити на новий. Тобто треба перекрити всі затрати експлуатації, задовольнити потреби всіх працівників. При таких тарифах, які є, перевізники не зможуть це зробити. Він додає, що в Луцьку маршрути формувалися не з огляду на потреби людей, а на гроші, щоб можна було більше заробити. Так, наприклад, з'явилися маршрути № 15, 11, 10 і т.д.

Інші перевізники не для запису на диктофон говорять про те, що зараз не впровадять е-квиток. Мовляв, потрібні спочатку зміни на державному рівні.

Досвід Польщі

У Польщі кожне місто впровадило однакові е-квитки та ціни для проїзду в міських автобусах, трамваях та тroleйбусах (у Варшаві також у метро). Є квитки, вартість яких залежить від часу перебування в транспорті (наприклад, 20-, 40-, 75-хвилинні). Квитки паперові з магнітною стрічкою, їх необхідно обов'язково прокомпостувати у транспорті.

У Варшаві, наприклад, можна купити звичайний квиток на 20 хвилин за 3,40 zł. (станом на 24 червня – 21,76 грн), пільговий – за 1,70 zł. (10,88 грн). Квиток на 75 хвилин обійдеться дорожче – 4,40 zł. (28,16 грн), пільговий – 2,20 zł. (14,08 грн). Можна купити собі добовий квиток, що коштує 15 zł. (96 грн), пільговий – 7,50 zł. (48 грн) або груповий на 5 осіб із обмеженою кількістю поїздок у визначені години та дні за 40 zł. (256 грн). Окрім того, поляки купують собі проїзні у вигляді карточки на місяць (у деяких містах вони пластикові, інформація на них записана за допомогою магнітної стрічки). Продаються такі квитки у спеціальних або газетних кіосках, а також у боксах.

У Польщі ціна на квитки виправдана якістю послуг. В автобусах, трамваях та тroleйбусах є система клімат-контролю, громадський транспорт їздить по графіку, інформація про його рух висвітлюється на електронних табло. У польських містах їздить нічний транспорт із позначкою «N» (Носпу – нічний). Він курсує, поки не запрацюють ранкові рейси. Польські підприємства міської комунації постійно оновлюють транспортний парк. У Любліні, для прикладу, їздять тroleйбуси, створені за українсько-польським проектом. У 2013 р. корпорація «Богдан» спільно з польськими партнерами, компанією URSUS S.A., здобула перемогу в тендері на поставку 38 тroleйбусів для цього міста.

Думка лучан про е-квиток

Чимало лучан виступають за впровадження електронного квитка європейського зразка. У групі «Наш Луцьк» в соціальній мережі «Facebook» провели невелике опитування про те, чи потрібен електронний квиток у громадському транспорті. Більшість опитаних висловилися за його впровадження.

«Електронний квиток потрібен, як повітря. На жаль, це досягнення цивілізації не дійшло до нашого міста, як і багато інших. Це вигідно і для місцевої влади, і для пасажирів. Невигідно для перевізників, бо посилюється контроль над їхніми доходами. Але запровадження такої

електроничний в комунікації міській. Większość z nich popiera jego wdrożenie.

«Potrzebujemy biletu elektronicznego jak powietrza. Niestety to osiągnięcie cywilizacji, jak i wiele innych, nie dotarło jeszcze do naszego miasta. Takie rozwiązanie jest wygodne zarówno dla władz miejskich, jak i dla pasażerów. Niewygodne jest dla przewoźników, ponieważ wzrosło kontrola ich dochodów. Ale wdrożenie takiej formy płatności powinno być realizowane, moim zdaniem, przez władze. Być może warto wprowadzać taki system stopniowo. Najpierw w trolejbusach, a później w marszrutkach. Lub na odwrót» – uważa redaktor Wołyńskiej Agencji Śledztw Dziennikarskich Anatolij Kotluk.

Mieszkaniec Łucka Oleksandr Dej również widzi dobre strony e-biletu. «Чоловік не będzie musiał czekać na trolejbus, aby zaoszczędzić, albo oczekiwać konkretnej marszrutki, by dojechać bezpośrednio tam, gdzie trzeba. Można będzie pozwoić sobie na przesiadkę. To nie rozprasza kierowców. Będą musieli jedynie śledzić drogę. W perspektywie może zniknąć potrzeba zatrudnienia konduktora. Zostaną jedynie kontrolerzy. Pieniądze będą szły do budżetu, a władze miejskie będą płacić przewoźnikom ustaloną kwotę» – zaznacza on. Oleksandr dodaje, że wdrożenie e-biletu przyspieszy ruch komunikacji miejskiej. Jego zdaniem nie warto ograniczać się do biletu elektronicznego. Karta mieszkańca też jest opcją, którą warto rozważyć.

Mieszkanca Łucka Wiktoria Łewczuk mówi, że jej się spodobał system biletu elektronicznego w Warszawie i Krakowie i że obsługa biletu jest łatwa w praktyce: «W biletomatach elektronicznych jest kilka języków do wyboru, co pozwala wszystkim zrozumieć. Dla instalacji takiego systemu elektronicznego potrzebne są duże wydatki, a także kultura korzystania z takich biletów. Ale mam nadzieję, że dojdziemy do tego».

Узтукownik Facebooka Serhij Suszko tak wyjaśnił, dlaczego jest za wprowadzeniem e-biletu: «Mieszkam w Warszawie i ten system jest naprawdę wygodny. Po pierwsze, kierowca się nie rozprasza, po drugie, nie kłóci się z pasażerami i nie uczestniczy w wyścigu o trzy hrywny».

W Łucku jest więcej marszrutek niż trolejbusów

Według zastępcy mera Łucka Serhija Hryhorenka obecnie po mieście jeżdżą 52 trolejbusy, a dwa trolejbusy są jeszcze w remoncie. Po Łucku kursuje też 240 marszrutek.

Łuckie Przedsiębiorstwo Elektrokomunikacyjne w 2012 r. zaczęło kupować polskie trolejbusy. W tej chwili w mieście są 23 polskie używane trolejbusy zakupione w cenie złomu. W ostatnim roku jeden używany polski trolejbus kosztował średnio 200 tys. hrywnien łącznie z kosztami odprawy celnej. Nowy trolejbus kosztowałby zaś 5 mln hrywnien. Zastępca mera twierdzi, że nowe trolejbusy są lepsze, ale obecnie brakuje na nie pieniędzy, natomiast polskie pojazdy są w dobrym stanie technicznym i wygodne dla pasażerów.

Serhij Hryhorenko zaznaczył, że marszrutki na liniach 17 i 17a miasto planuje do końca lata zastąpić trolejbusami. Aby wdrożyć ten projekt, potrzebnych jest jeszcze co najmniej 10 trolejbusów. Planuje się więc taki zakup 10 używanych pojazdów w Polsce, nastąpi to w lipcu-sierpniu. Obecnie, najbardziej dochodowymi liniami trolejbusowymi w Łucku są linie 15 i 15a. Wcześniej jeździli na nich autobusy, które zostały zastąpione trolejbusami Łuckiego Przedsiębiorstwa Elektrokomunikacyjnego.

Jak mówił zastępca mera, w Łucku jest 109 km linii trolejbusowych. Duża ich część jest stara i potrzebuje wymiany. Na odnowienie infra-

struktury potrzebne są dziesiątki milionów hrywnien. Zwraca on także uwagę na jeszcze jeden problem: transport podmiejski jeździ przez Łuck bez uzgodnienia tras z władzami miasta. Często takie autobusy przejeżdżają przez ulicę Hordijuk oraz aleję Sobornosti, gdzie można zarobić więcej i nie chcą jeździć przez rejony, m.in. przez ulicę Kiwercowską, w których będzie się to mniej opłacało ze względu na małą liczbę pasażerów. Władze miejskie planują rozwiązać ten problem.

Mieszkańcy Łucka mogą śledzić ruch transportu online.

Łuck wyposażył marszrutki w urządzenia GPS. W mieście działa system monitoringu i sterowania komunikacją miejską MAK (Multimedialny Automatyzowany Komplex). To system programów i urządzeń składający się z urządzeń zainstalowanych na pokładach pojazdów komunikacji publicznej. Daje możliwość śledzenia ruchu pojazdów dzięki satelitarnemu monitoringowi GPS.

Po pobraniu mobilnej aplikacji MAK pod linkiem Smart MAK lub przez aplikację PlayMarket na smartfonie z systemem operacyjnym Android, każdy może śledzić ruch autobusów w Łucku. W ramach serwisu «Inteligentny przystanek» na niektórych przystankach miasta zostały zainstalowane tablice elektroniczne, gdzie można zobaczyć rozkład marszrutek i śledzić, czy przyjadą na przystanek według rozkładu. Pierwszy taki przystanek został uruchomiony w mieście trzy lata temu.

Czy pojawi się w Łucku nocna marszrutka?

W Łucku niejednokrotnie poruszano temat wdrożenia nocnych marszrutek. Władze i przewoźnicy twierdzą, że obecnie jest to nieopłacalne i nieaktualne. W ubiegłym roku petycja o wprowadzeniu nocnej marszrutki zebrała 300 podpisów. Rada miasta ją rozpatrzyła, jednak wciąż uważa, że kursowanie nocnej komunikacji nie jest na czasie.

Serhij Hryhorenko powiedział, że wdrożenie nocnej marszrutki kosztuje bardzo drogo, dlatego miasto na razie nie będzie się tym zajmować: «Bilet będzie kosztował 10 lub ponad 10 hrywnien. Przecież Pani rozumie, że nikt nie będzie dokładać do interesu. W nocy nie ma wystarczającej liczby pasażerów. Osobne przedsiębiorstwa, które pracują w systemie zmianowym, m.in. «SKF Ukraina», «Kromberg & Schubert», posiadają własne autobusy dla dowożenia ludzi. Jeśli jest problem, że ktoś postanowił wyjść wieczorem na spacer, no to przepraszam... Musimy dla niego puścić nocną marszrutkę? Powinna być wystarczająca liczba pasażerów. Nie możemy zmuszać przedsiębiorców».

Zapytany o to, czy zmieniłby decyzję, gdyby mieszkańcy Łucka płacili 10 lub więcej hrywnien za nocny transport, Serhij Hryhorenko odpowiedział: «Rozmawialiśmy z przewoźnikami, oni się śmiali. Powiedzieli, że nie jest to realne. W ogóle nie poruszaliśmy tej sprawy na obradach. Znajdę rynek, mogę powiedzieć, że przewoźnicy nie są gotowi».

Jeśli władze Łucka «odrzucają» możliwość wdrożenia nocnej marszrutki, można rozważyć inne opcje. Na przykład, na Równem kursuje nocny trolejbus, a w Chmielnickim jest ich nawet kilka. W czerwcu b.r. «nocne» trolejbusy wyjechały także na ulice Żytomierza.

Gdy w innych krajach świata skutecznie kursuje nocna komunikacja miejska, mieszkańcom Łucka pozostaje jedynie taksówka. Jednak mogą oni wpływać na decyzję władz: mają możliwość pisanie e-petycji, poruszania ważnych kwestii, zwracania uwagi na rozwiązywanie ważnych problemów.

Maja GOŁUB

formy оплатy przejazdu ma być здійсnywaty, na moją dumkę, лише владою. Можливо, запровадити поетапно. Спочатку в тролейбусах, а тоді в маршрутках. Або навпаки», – вважає редактор Волинського агентства журналістських розслідувань Анатолій Котлюк.

Лучанин Олександр Дей бачить позитив у впровадженні е-квитка. «Людині не потрібно чекати тролейбусу, щоб зекономити, або конкретно одну маршрутку, щоб доїхати саме туди, куди треба. Вона може собі дозволити зробити пересадку. Це не відволікає водіїв. Їм потрібно буде лише слідкувати за дорогою. В перспективі може зникнути потреба в кондукторах. Лишаться лише контролери. Гроші йтимуть у бюджет, а міська влада найматиме перевізників на фіксовану суму контракту», – зазначає він. Також додає, що впровадження е-квитка зробить набагато швидшим рух громадського транспорту. На його думку, не варто обмежуватись лише електронним квитком. Картка лучанина – теж добрий варіант.

Лучанка Вікторія Левчук зазначає, що їй дуже сподобалось, як працює система електронного квитка у Варшаві та Кракові. Дівчина зауважує, що це легко діє на практиці. «На електронних боксах є декілька мов на вибір, що дозволяє самому і легко розібратися у всьому. Для встановлення такої електронної системи необхідні значні кошти та розвиток культури користування такими квитками. Але маю надію, що ми до цього прийдемо», – вважає вона.

Користувач мережі «Facebook» Сергій Сушко пояснив, чому «за» впровадження е-квитка: «Живу у Варшаві й така система справді зручна. По-перше, водій не відволікається. По-друге, не свариться з пасажерами та не влаштовує гонки за три гривні».

У Луцьку більше маршруток, ніж тролейбусів

За словами заступника Луцького міського голови Сергія Григоренка, зараз у Луцьку є 52 тролейбуси, які курсують містом, ще два тролейбуси в ремонті. По місту їздить також 240 маршруток.

Луцьке підприємство електротранспорту у 2012 р. почало купувати польські тролейбуси. У місті зараз є 23 польських б/у тролейбусів, закуплених за ціною металобрухту. Минулого року один польський б/у тролейбус із розмитненням обійшовся в середньому у 200 тис. гривень, тоді коли новий тролейбус коштує 5 млн гривень. Заступник мера визнає, що нові тролейбуси кращі, але коштів на них поки що немає, а польські тролейбуси в доброму технічному стані, комфортні для людей.

Сергій Григоренко зазначив, що до кінця літа місто планує замінити маршрутки 17 та 17а на тролейбуси. Щоб запустити цей проект, треба ще мінімум 10 тролейбусів. 10 таких живих машин планують купити в липні-серпні у Польщі. Зараз найприбутковіші тролейбусні маршрути в Луцьку – 15 та 15а. Раніше на них курсували автобуси, однак їх замінили на тролейбуси Луцького підприємства електротранспорту.

Як розповів заступник Луцького міського голови, в Луцьку є 109 км контактної тролейбусної мережі. Значна частина її застаріла й потребує заміни. На оновлення транспортної інфраструктури, за його словами, треба десятки мільйонів гривень. Він також звертає увагу на ще одну проблему: приміський транспорт їздить Луцьком без погодження маршрутів із міською радою. Часто такі автобуси курсують вулицю Гордіук та проспектом Соборності,

де можна більше заробити, і не хочуть їздити районами, де це не дуже вигідно через невелику кількість пасажирів, наприклад, вулицю Ківерцівською. Це питання влада планує вирішити.

Лучани можуть відстежувати рух транспорту онлайн

Луцьк обладнав маршрутні таксі пристроями GPS. У місті діє система моніторингу та керування громадським транспортом MAK (Мультимедійний автоматизований комплекс). Це програмно-апаратний комплекс, що складається з бортових пристроїв, встановлених у громадському транспорті. Він дає можливість спостерігати в реальному часі за рухом транспорту завдяки супутниковому GPS-моніторингу.

Завантаживши мобільну версію MAK за посиланням Smart MAK або через додаток Play Market на смартфоні з операційною системою «Android», кожен може дізнатись про рух громадського транспорту в Луцьку. Завдяки сервісу «Розумна зупинка», на деяких зупинках у місті встановлені табло, на яких можна побачити розклад маршрутних таксі та відстежувати, чи вони приїдуть на зазначену зупинку вчасно. Перша така розумна зупинка запрацювала в місті три роки тому.

Чи буде нічна маршрутка в Луцьку?

У Луцьку неодноразово порушували питання, щоб містом почала їздити нічна маршрутка. Влада та перевізники стверджують, що зараз це не вигідно й не на часі. Минулого року петиція про впровадження нічної маршрутки набрала 300 голосів. Міська рада її розглянула, проте й досі вважає, що курсування нічного транспорту наразі недоцільне.

Заступник Луцького міського голови Сергій Григоренко розповідає, що впровадження нічної маршрутки – це дуже дорого, тому поки що цього не робитимуть: «Треба буде 10 або й більше гривень за проїзд. Ви ж розумієте, ніхто не буде собі у збиток їздити. Пасажиропотоку вночі немає. Окремі підприємства, які працюють у кілька змін, наприклад, «СКФ Україна», «Кромберг & Шуберт», довозять автобусами людей самі. Якщо є проблема, що хтось пішов ввечері прогулятися, ну вибачте... Через нього запускати маршрутки вночі? Треба пасажиропотік. Підприємця ми не можемо змусити».

Сергію Григоренку автор тексту поставила питання про те, чи переглянув би він рішення, якби лучани платили 10 або більше гривень за нічний транспорт. На це він відповів: «Ми говорили з перевізниками, вони посміялися. Сказали, що це нереально. На обговорення ми це питання не виставляли. Знаючи ринок, скажу, що перевізники не готові».

Якщо влада Луцька «відкидає» можливість запуску нічної маршрутки, можна подумати про інший варіант. Наприклад, у Рівному курсує нічний тролейбус, а у Хмельницькому вночі їх їздить кілька. У червні цього року в Житомирі запустили «нічні» тролейбуси.

Поки в інших країнах світу успішно курсує нічний транспорт, лучани змушені викликати таксі. Та жителі міста все ж можуть впливати на рішення влади: вони мають можливість створювати е-петиції, порушувати важливі питання, привертати увагу до вирішення важливих проблем.

Мая ГОЛУБ

Навчальні візити до Гдині

«Центр співпраці молоді» разом із міською радою Гдині запрошує молодь із України, Білорусі та Молдови на двотижневу навчальну поїздку в рамках проекту «Навчальні візити до Гдині».

Навчальні візити – це можливість:

- побувати в Польщі;
- дізнатися більше про адміністративну та освітню системи;
- по-новому поглянути на уряд, бізнес, ЗМІ;
- відвідати державні та громадські організації;
- ознайомитися з досвідом практичної діяльності польських установ;
- поринути в польську культуру та історію.

Потенційні учасники повинні відповідати наступним формальним вимогам:

- бути громадянами України, Білорусі чи Молдови;
- вільно володіти російською мовою;
- мати повні 18 років.

На осінь 2016 р. заплановано два навчальні візити:

- 10–21 жовтня;
- 7–18 листопада.

Охочим взяти участь в одному з осінніх навчальних візитів необхідно заповнити анкету, доступну за покликанням: <https://docs.google.com/forms/d/1N2PxOASoErDk13jTqlszd3AYmmBbJNUsoumVacFPDM/viewform>

Заявки на участь прийматимуть до 10 липня 2016 р. (включно). Результати відбору опублікують на початку серпня на сторінці: <https://www.facebook.com/Study-Visits-in-Gdynia-139859617041/> Електронна адреса організаторів: studyvisits@cwmm.org.pl Деталі: <http://cwmm.org.pl/edukacja-obywatelska/451>

Rozmawiano o samorządach i mediach

Говорили про самоврядування та ЗМІ

Учасники polsko-ukraińskiego seminarium rozmawiali o możliwościach współpracy w dziedzinie samorządu lokalnego i komunikacji władz z dziennikarzami.

24 czerwca w sali konferencyjnej hotelu «Ukraina» odbyło się seminarium «Kreacja wizerunku samorządu lokalnego poprzez przekaz mediów lokalnych oraz wspieranie inicjatyw organizacji społecznych – doświadczenia polskie i ukraińskie».

Dyrektor wykonawczy Wołyńskiego regionalnego oddziału Stowarzyszenia Miast Ukrainy Bohdan Samojlenko podkreślił, że celem konferencji jest omówienie możliwości współpracy ukraińskich i polskich samorządów i przekazanie wiedzy lokalnym samorządom na temat współpracy z mediami. Uważa on, że ukraińscy dziennikarze powinni brać przykład z polskich kolegów, którzy w swoich przekazach często zawierają wskazówki dla czytelników i władz, dotyczące znalezienia rozwiązania jakiejś trudnej sytuacji.

Учасники семінару багато уваги приділили обговоренню особливостей журналістської роботи. Прозвучали загальні фрази про «хорошу» й «нехорошу» владу, а також про потребу реформ, співпраці, наполегливої роботи, підтримки молоді та контролю влади з боку журналістів.

Należy stwierdzić, że na seminarium było obecnych tylko kilku dziennikarzy. W konferencji wzięli udział również p. o. Konsula Generalnego RP w Łucku Krzysztof Sawicki, prezes Fundacji «Europejska Akademia Samorządowa» Andrzej Strawa, ekspert «Stowarzyszenia Miast Ukrainy» Olena Kuzmycz, politolog Taras Litkowec, dyrektor Wołyńskiego Centrum Rozwoju Zasobów Lokalnej Demokracji Iryna Hajduczyk, wójt gminy Józefów nad Wisłą, wiceprezes Lokalnej Grupy Działania «Owocowy Szlak» Grzegorz Kapica, dyrektor wykonawczy Funduszu Rozwoju «Prybuzia» Borys Karpus i in.

Na zakończenie seminarium podpisano list intencyjny o współpracy między polską LGD «Owocowy Szlak» a ukraińskim Funduszem Rozwoju «Prybuzia» oraz list intencyjny o współpracy między miastem Józefów nad Wisłą a Beresteczkiem.

Maja GOŁUB

Учасники польсько-українського семінару обговорили можливості співпраці у сфері місцевого самоврядування та особливості комунікації влади з журналістами.

24 червня в конференц-залі готелю «Україна» відбувся семінар «Створення образу органів місцевого самоврядування з допомогою місцевих ЗМІ та підтримка громадських організацій – досвід Республіки Польща та України».

Виконавчий директор Волинського регіонального відділення «Асоціація міст України» Богдан Самойленко зазначив, що мета заходу полягає в тому, щоб обговорити можливості співпраці українських та польських органів місцевого самоврядування та показати їм, як необхідно працювати зі ЗМІ. Він вважає, що українським журналістам варто брати приклад із польських колег, котрі пишуть матеріали з підказками для читачів і влади щодо того, як вийти з тієї чи іншої ситуації.

Учасники семінару багато уваги приділили обговоренню особливостей журналістської роботи. Прозвучали загальні фрази про «хорошу» й «нехорошу» владу, а також про потребу реформ, співпраці, наполегливої роботи, підтримки молоді та контролю влади з боку журналістів.

Варто підкреслити, що на заході були присутні лише кілька журналістів. У заході взяли участь також в. о. Генерального консула РП у Луцьку Кишиштоф Савіцький, президент фонду «Європейська академія місцевого самоврядування» Анджей Страва, експерт «Асоціації міст України» Олена Кузьмич, політолог Тарас Літковець, директор Ресурсного центру розвитку місцевої демократії Ірина Гайдучик, в. о. міського голови Юзефув на Віслі, віце-президент Місцевої ініціативної групи «Фруктовий шлях» Гжегож Капіца, виконавчий директор Фонду розвитку «Прибужжя» Борис Карпус та ін.

Під час семінару польська ініціативна група «Фруктовий шлях» та Фонд розвитку «Прибужжя» підписали лист про наміри співпраці. Подібний документ уклали міста Юзефув на Віслі та Берестечко.

Мая ГОЛУБ

Конференція психологів

Ponad 80 naukowców i psychologów-praktyków z Ukrainy i z zagranicy wzięło udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej «Psychologia. Wartości. Osobowość», która odbyła się na Wschodnioeuropejskim Uniwersytecie Narodowym imienia Łesi Ukrainki.

W dniach 22–24 czerwca 2016 r. psychologowie dyskutowali na temat wartości, m.in. w relacjach międzyludzkich i kształtowaniu osobowości, o priorytetach wartości dzieci i systemie wartości rodziców. W czasie konferencji odbyła się sesja plenarna. Jej uczestnicy pracowali w sekcjach, a także brali udział w warsztatach prowadzonych przez ukraińskich i polskich naukowców.

W trakcie obrad odbyła się prezentacja książki «Ukraina i Polska. Teoretyczne problemy procesu społeczno-kulturowego i praktyki kształtowania dialogicznego zachowania młodzieży». Została ona poświęcona problemowi rozwoju młodych ludzi we współczesnym środowisku społeczno-kulturowym. Szczególną uwagę zwrócono w niej na poglądy społeczne młodzieży w przygranicznych regionach Ukrainy i Polski. Materiały książki oparte są na badaniach społeczno-psychologicznych przeprowadzonych w obwodzie wołyńskim, województwach lubuskim i lubelskim w ramach realizacji projektu «Przeciwdziałanie nietolerancji, ksenofobii i kształtowanie dialogicznego zachowania młodzieży w regionach przygranicznych Ukrainy i Polski» przy wsparciu Wołyńskiej Obwodowej Organizacji OMEP, a także Konsulatu Generalnego RP w Łucku. Polski tekst monografii jest zaplanowany do wydania w grudniu 2016 r.

Współorganizatorami konferencji były Wschodnioeuropejski Uniwersytet Narodowy imienia Łesi Ukrainki, Uniwersytet Warszawski, Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie, Brzeski Uniwersytet Państwowy imienia Aleksandra Puszkina, Wołyńska Obwodowa Organizacja OMEP.

Inessa FILIPPOVA

Конференція психологів

Понад 80 науковців та практиків-психологів з України та зарубіжжя взяли участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Психологія. Цінності. Особистість», що відбулася у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки.

Протягом 22–24 червня 2016 р. психологи дискутували про цінності людини, зокрема цінності міжособистісних стосунків і виховання особистості, ціннісні пріоритети дитинства й систему цінностей батьків та ін. Під час конференції відбулося пленарне засідання, учасники конференції працювали також в секціях та взяли участь у майстер-класах, проведених українськими та польськими науковцями.

Під час заходу відбулася презентація колективної монографії «Україна та Польща: теоретичні проблеми соціокультурного процесу й практика формування діалогічної поведінки молоді». У ній досліджено проблему розвитку молоді в сучасному соціокультурному середовищі. Значну увагу приділено соціальним уявленням молоді в прикордонних регіонах України та Польщі. Матеріали монографії ґрунтуються на соціально-психологічних дослідженнях, проведених у Волинській області та Любуському й Люблінському воєводствах у межах реалізації проекту «Запобігання нетолерантності, ксенофобії та формування діалогічної поведінки молоді в прикордонних регіонах України та Польщі» за підтримки ВОГО ОМЕП та при співпраці й підтримці Генерального консульства РП у Луцьку. Польський текст монографії заплановано видати до грудня 2016 р.

Співorganizаторами конференції були Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, Варшавський університет, Вища школа економіки та інновацій у Любліні, Брестський державний університет імені Олександра Пушкіна, Волинська обласна громадська організація ОМЕП.

Інеса ФІЛІПОВА

Оголошено набір на програму «Подвійний диплом»

Програма «Подвійний диплом» Інституту економіки та менеджменту СНУ імені Лесі Українки та Вищої школи економіки та інновацій в Любліні оголошує набір на магістерську програму.

Учасниками магістерської програми зі спеціальності «Економіка підприємства» в 2017–2019 навчальних роках можуть стати студенти 4–5 курсів, не залежно від спеціальності, за якою претенденти навчаються у СНУ. Тривалість навчання 2 роки. Після закінчення студенти отримують диплом СНУ зі своєї спеціальності та диплом європейського зразка Вищої школи економіки та інновацій. Учасники програми зараховуються до складу студентів WSEI, що дає їм змогу брати участь у програмі «Еразмус+».

За детальною інформацією потрібно звернутися у відділ міжнародних зв'язків СНУ імені Лесі Українки або в деканат Інституту економіки та менеджменту.

Джерело: eenu.edu.ua

Informacje Lubelskie

■ Urzędnicy z Zarządu Nieruchomości Komunalnych i społecznicy z Lubelskiej Akcji Lokatorskiej siadają do rozmów o programie oddłużeniowym. Obecnie mieszkańcy lokali należących do ZNK mają długi sięgające 180 mln złotych. LAL proponuje, żeby w realizację programu zaangażować Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Miejski Urząd Pracy czy Centrum Interwencji Kryzysowej. Zdaniem LAL dłużnikom trzeba pomóc, oferując m.in. staże dla bezrobotnych i dofinansowanie zatrudnienia dla takich osób, gdy zakończą staże. LAL chciałaby też, żeby dłużnicy otrzymywali dopłaty do rachunków za prąd, gaz, wodę i ogrzewanie. Na razie ani ZNK, ani ratusz nie chcą deklарować, czy te zapisy znajdą się w nowej wersji programu. Stara wersja zapowiedziana po eksmisjach, które ZNK przeprowadził w zeszłe lato, zakładała np. umorzenie 70 proc. należności, jeśli dłużnik przez kolejne lata będzie regularnie opłacał bieżące zobowiązania.

■ W Wojciechowie odbywa się doroczne święto kowalstwa. W Lubelskiem, podobnie jak w całym kraju, zmieniło się kowalstwo na wsi. Rolnicy zamienili konie naturalne w konie mechaniczne, nie ma zatem potrzeby podkiewania koni w podkowy, a jeśli są, to znikome. Początkowo wiele kuźni na wsi zamknięto. Jednak kowale-artysci, którzy potrafią z żelaza «wyczarować» piękne dzieła pozostali i zmieniając profil swej pracy: podkowy zamienili w artystycznie wykonane bramy, płoty, różne przedmioty użytku powszechnego, a także ku uradowaniu «oka». Zaczyna się zawsze od warsztatów kowalskich, w których młodzi kowale uczą się od swych starszych, rutynowanych kowali-artystów niemal nowego zawodu. W tym roku do Wojciechowa przyjechało 16 kowali. Część swych prac zabiorą ze sobą, ale część zostawią w Muzeum Kowalstwa w Wojciechowie, jedynej tego typu placówce w Polsce.

■ Firma Barter z centralą w Chicago od 1 stycznia 2017 r. zlikwiduje lubelski zakład, w którym pracuje 270 osób zajmujących się produkcją płynów infuzyjnych i dializacyjnych stosowanych w leczeniu hemofilii.

■ We Włodawie jeszcze przed wakacjami zorganizowano masową naukę pływania dzieci. Ukończyło kurs 900 dzieci z całej gminy, z klas od pierwszej do trzeciej.

■ Z Chełma do Włodawy można już jeździć szynobusem uruchomionym na okres letni od końca czerwca do 2 października. Szynobus kursuje w soboty i niedziele. Trasę 45-kilometrową pokonuje w niecałą godzinę przy czym, po drodze, zabiera pasażerów z Malinówki, Rudy Huty, Rudy Opalin, Uhruska, Majdanu Studenckiego, Stulna, Sobiboru i zatrzymuje się przy jeziorze Białym w Okunince.

■ W Hrubieszowie mieliśmy kolejne, doroczne Nadbużańskie Spotkania Artystyczne. Imprezy uświetniały liczne zespoły artystyczne, głównie ludowe z Polski i Ukrainy. W całym mieście tańczono, śpiewano, a także pokazywano swoje dzieła w rodzaju garnków z gliny, wyrobów z wikliny, rękodzielnicze.

■ W Białej Podlaskiej Fundacja Guardian reaktywowała dawną strzelnicę na terenie byłego lotniska wojskowego. Powstał też pierwszy w mieście Klub Strzelecki. Strzelnica nie była użytkowana od 2001 r. Jej długość 200 metrów, szerokość 40 metrów. Będzie tu prowadzona nauka strzelania pod kierunkiem zawodowych trenerów z Polskiego Związku Strzelectwa Sportowego.

■ Na tegoroczne lato, zwłaszcza wakacje i wzmózone urlopy w lipcu oraz sierpniu, planowano uruchomić w Świdniku dwie linie czarterowe, do Burgas i na Kretę. Niestety z powodu niskiej frekwencji chętnych latania na Kretę, ten czarter skreślono z listy lotów, pozostawiając loty do Burgas, które mają dobrą frekwencję. Przelot do tego miasta jest tani, bo wynosi 169 złotych w jedną stronę.

■ Jesienią rozpocznie się nabór żołnierzy szeregowych do nowotworzonych jednostek Obrony Terytorialnej Kraju. Jest propozycja, by żołnierski żołd wynosił miesięcznie 500 złotych, przy czym 300 złotych za gotowość do służby i 200 złotych za dwa dni szkolenia w miesiącu. Ministerstwo Obrony Narodowej już teraz rozpoczęło nabór 150 oficerów, którzy będą szkolili się w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu. Szkolenie oficerów potrwa rok, podoficerów pół roku. Brygady OTK będą tak samo umundurowane jak zawodowi żołnierze Wojska Polskiego i będą posiadać broń. Każda brygada OTK będzie liczyć od 1,5 do 2 tys. żołnierzy, a w całym kraju ma ich do niej należeć 36 tys. osób.

■ Lubelska policja opracowała plan bezpiecznego wyjazdu dzieci na wakacyjny wypoczynek. W mieście wyznaczono tylko dwa place, z których autokary z dziećmi wyjeżdżają na kolonie letnie. Przed wyjazdem policja oraz pracownicy Inspekcji Transportu Drogowego kontrolują stan techniczny pojazdów, a nienadające się do bezpiecznej dłuższej jazdy zatrzymują. Na Zalewie Zemborskim uruchomiono posterunek wodny Policji. Po nadbrzeżnych drogach wokół zalewu, policjanci jeżdżą na rowerach, kontrolują bezpieczeństwo dzieci, które przyjechały nad ten akwen.

■ Trąby powietrzne występowały w Polsce i w Lubelskiem zawsze. W «Gazecie Lubelskiej» z roku 1928 można przeczytać, że z mostu na ulicy Zamojskiej trąba powietrzna zniosła, a następnie wrzuciła do rzeki Bystrzycy, dorożkę wraz z dorożkarzem i jego koniem. 10 lat temu na ulicy Janowskiej w Lublinie trąba powietrzna unosiła cegłówki na wysokość minimum 10 metrów w górę. Jednak ilość owych trąb powietrznych była znikoma w przeciwieństwie do obecnego okresu, charakteryzującego się ociepleniem klimatu. Wielokrotnie niszczą one dorobek całego życia. Przykład choćby z końca czerwca. Setki mieszkańców z takich wsi jak Szastarka, Sulów, Stróża i wielu innych miejscowości w powiecie kraśnickim, a także w gminie Bychawa, straciły swoje mienie w ciągu zaledwie kilku minut. Obecnie trwa obliczanie strat, przy czym władze wojewódzkie płacą poszkodowanym zaliczki, aby mieli z czego żyć.

Adam TOMANEK

Люблінська інформація

■ Чиновники з Управління комунальної нерухомості (УКН) та громадські діячі з Люблінської акції жильців (ЛАЖ) розпочинають переговори щодо програми відтермінування боргів. Зараз деякі жильці квартир, що належать УКН, мають борги, які сягають 180 млн злотих. ЛАЖ пропонує залучити до реалізації програми Миський центр допомоги сім'ї, Миську службу зайнятості та Центр кризової інтервенції. На думку ЛАЖ, боржникам потрібно допомогти, пропонуючи стажування для безробітних і додаткове фінансування працевлаштування таких осіб, коли вони завершать стажування. ЛАЖ хотіла би також, щоби боржники отримували доплати до рахунків за електрику, газ, воду та опалення. Поки що ані УКН, ані міськрада не хочуть повідомляють, чи такі записи будуть зроблені в новій версії програми. Стара версія, оголошена після виселень боржників із помешкань, які УКН провів минулого року, передбачала, наприклад, списання 70 % боргів, якщо боржник упродовж наступних років регулярно сплачуватиме поточні зобов'язання.

■ У Войцехові відбувається щорічне свято ковальства. На Люблінщині, як і в усій Польщі, ковальство змінилося. Селяни замінили справжніх коней на механічних, тож нікого не потрібно підковувати, а якщо і є така потреба, то незначна. Спочатку багато кузень у селах закрили. Проте ковалі-митці, котрі можуть витворити із заліза гарні речі, залишилися. Вони змінили профіль своєї роботи: підкови замінили на виготовлення воріт, парканів, різних предметів як широкого вжитку, так і витворів мистецтва, які оздоблюють ковкою. Свято ковальства завжди починається з майстер-класів, на яких молоді ковалі вчать від старших та досвідчених колег практично нової професії. У цьому році до Войцехова приїхали 16 ковалів. Частину своїх робіт вони заберуть із собою, а частину залишать у Музеї ковальства у Войцехові, єдиному такому закладі в Польщі.

■ Фірма «Barter» із центральним офісом в Чикаго 1 січня 2017 р. закrije люблінський завод, на якому працює 270 осіб. Заклад виробляє інфузійні розчини та розчини для діалізу, які застосовуються при лікуванні гемофілії.

■ У Влодаві ще до початку літніх канікул масово організували заняття, на яких навчали плавати дітей. Курс пройшли 900 учнів 1–3 класів з усієї гміни.

■ Із Холма до Влодави можна їздити рейковим автобусом, який курсуватиме з кінця червня до 2 жовтня, в суботи та неділі. 45-кілометрову трасу він долає за неповну годину, причому по дорозі забирає пасажирів із Малінувки, Руди Гути, Руди Опалін, Ухруська, Майдану Студентського, Ступляна, Собібору і зупиняється біля Білого озера в Окунінці.

■ У Грубешові відбулися чергові щорічні Надбужанські мистецькі зустрічі. У них взяли участь численні мистецькі колективи, переважно з Польщі та України. Учасники заходу танцювали і співали, а також у всьому місті показували свої витвори у вигляді глиняних глечиків, плетених виробів та рукодільних робіт.

■ Фонд «Guardian» відродив у Білій Підлясці старий тир на території колишнього військового летовища. Тут з'явився також перший у місті Стрілецький клуб. Тир не використовували з 2001 р. Його довжина – 200 м, ширина – 40 м. Тут навчатимуть стріляти під керівництвом професійних тренерів із Польського об'єднання спортивної стрільби.

■ Цього літа, особливо в липні та серпні, коли відпустку мають дуже багато поляків, у Свіднику планували відкрити дві нові чартерні лінії: до Бургаса та Криту. На жаль, у зв'язку із невеликою кількістю охочих літати на Крит, цей чартер було викреслено зі списку польотів, а лінію до Бургаса, яка відзначалася великою популярністю, залишили. Переліт до цього міста недорогий – 169 злотих в одну сторону.

■ Восени розпочнеться набір солдатів до новостворених підрозділів Територіальної оборони країни (ТОК). Є пропозиція, щоб виплати солдатам становили 500 злотих щомісяця: 300 злотих – за готовність служити, 200 – за два дні навчань протягом місяця. Міністерство національної оборони Польщі вже зараз розпочало набір 150 офіцерів, котрих навчатимуть у Вищій офіцерській школі сухопутних військ імені генерала Тадеуша Костюшка у Вроцлаві. Навчання офіцерів триватиме рік, а підофіцерів – півроку. Бригади ТОК матимуть зброю і такі самі мундири, як професійні солдати Польського війська. Кожна бригада ТОК нараховуватиме від 1,5 до 2 тис. солдатів, а по всій країні до неї входить 36 тис. осіб.

■ Люблінська поліція розробила план безпечного виїзду дітей на відпочинок під час канікул. Автобуси з дітьми можуть виїжджати до літніх таборів лише з двох майданчиків у місті. Перед відправленням поліція та працівники Інспекції дорожнього транспорту перевіряють технічний стан транспортних засобів, а ті, які не надаються для довгої безпечної їзди, не випускають у рейс. На Зембожицькій затоці встановлено водний пост поліції. Прибережними дорогами навколо затоки поліцейські їздять на велосипедах та контролюють безпеку дітей, котрі приїхали до цієї водойми.

■ Смерчі були в Польщі та на Люблінщині завжди. У виданні «Gazeta Lubelska» за 1928 р. можемо прочитати, що з мосту на вулиці Замойській смерч зніс, а згодом кинув до річки Бистриці карету з фірманом і його конем. 10 років тому на вулиці Яновській в Любліні вітер піднімав у повітря, на висоту щонайменше 10 м, цеглу. Проте кількість таких повітряних аномалій була незначною на противагу до нинішніх часів, які відзначаються потеплінням клімату. Багато разів вони нищили нажите впродовж усього життя, як, наприклад, наприкінці червня. Сотні жителів із таких сіл, як Шастарка, Сулув, Стружа і багатьох інших у Красницькому повіті та гміні Бихава, втратили своє майно за якихось кілька хвилин. Нині триває підрахунок збитків, причому воеводські органи влади вже платять допомогу постраждалим, щоб вони мали за що жити.

Адам ТОМАНЕК

Rosja usuwa dowództwo Floty Bałtyckiej

Rosyjski minister obrony narodowej usunął dowództwo Floty Bałtyckiej. Formalnie wiceadmirala Wiktora Krawczuka zdymisjonowano za «poważne braki w szkoleniu bojowym» ale też za «znieskształcanie w raportach prawdziwego stanu rzeczy», co wykryto w czasie kontroli.

Wraz z wiceadmirałem Krawczukiem stanowisko stracił szef sztabu Floty Siergiej Popow oraz inni oficerowie, niewymienieni w oficjalnym komunikacie. Wszystkich zwolniono również z armii. Wszystko wskazuje na to, że minister Siergiej Szojgu wyrzucił całe (lub prawie całe) dowództwo rosyjskiej Floty Bałtyckiej.

Główna siła rosyjskiej marynarki wojennej na Bałtyku stacjonuje w obwodzie kaliningradzkim i liczy ponad 30 tys. marynarzy oraz żołnierzy. Dowództwo znajduje się w Kaliningradzie. Poza obwodem Flocie podlega m.in. baza morska w Kronsztadzie oraz centrum łączności w Wilejce na Białorusi.

Od czasu rosyjskiej agresji na Ukrainę to właśnie we Flocie i na podległych jej poligonach najwcześniej rozpoczęto serię niezapowiedzianych manewrów w pobliżu granic państw należących do NATO.

Rzeczpospolita

Rosja zwolniła штаб керівництва Балтійського флоту

Російський міністр оборони звільнив штаб керівництва Балтійського флоту. Формально віце-адмірала Віктора Кравчука звільнили за «серйозні помилки в бойових навчаннях», а також за «спотворення в рапортах реального стану речей», що було виявлено в ході контролю.

Разом із віце-адміралом Кравчуком посаду втратив керівник штабу флоту Сергій Попов та інші офіцери, котрі не були зазначені в офіційному повідомленні. Усіх звільнили також з армії. Все вказує на те, що міністр Сергій Шойгу звільнив усе (чи майже все) керівництво російського Балтійського флоту.

Головні сили російського військового флоту на Балтиці перебувають у Kalінінградській області та нараховують понад 30 тис. моряків та солдатів. Керівництво знаходиться в Kalінінграді. Окрім області флотові підпорядковується морська база в Kронштаді та центр зв'язку у Вілейці (Білорусь).

Від моменту початку російської агресії в Україні саме на флоті й на підпорядкованих йому полігонах найраніше розпочалася серія незапланованих навчань поблизу держав-членів НАТО.

Rzeczpospolita

«Діяння NATO змушують нас до відповіді»

– Збільшення obecності NATO у границ Rosji podważa stabilność strategiczną w Europie i zmusza Federację Rosyjską do podejmowania działań – oświadczył rosyjski minister obrony Siergiej Szojgu.

Cytowany przez agencję TASS minister uznał, że «nasilanie się wojskowej aktywności NATO u rosyjskich granic, budowa infrastruktury militarnej w Europie Środkowo-Wschodniej i rozmieszczenie tam elementów amerykańskiego systemu obrony przeciwrakietowej zmuszają Rosję do zareagowania, w pierwszej kolejności na zachodnim kierunku strategicznym».

TVP Info

«Дії NATO змушують нас відповідати»

«Збільшення присутності NATO біля кордонів Росії порушує стратегічну стабільність у Європі та змушує Російську Федерацію діяти», – заявив російський міністр оборони Сергій Шойгу.

Міністр, якого цитує агентство «ТАСС», повідомив, що «посилення військової активності NATO біля російських кордонів, будівництво військової інфраструктури в Центральнo-Східній Європі та розміщення там елементів американської системи протиракетної оборони змушують Росію реагувати, в першу чергу на західному стратегічному напрямку».

TVP Info

Brexit jest niezwykle korzystny dla Rosji

Choć oficjalne reakcje w Rosji na Brexit są ostrożne, to media nie kryją zadowolenia. Wśród wielu możliwych korzyści wymienia się m.in. osłabienie w UE obozu zwolenników twardszej polityki wobec Moskwy, też w kontekście Ukrainy – ocenia ekspert Ośrodka Studiów Wschodnich.

W najnowszej analizie OSW podkreśla, że wynik brytyjskiego referendum został przyjęty w Rosji «jako przejaw fundamentalnego kryzysu zarówno Unii Europejskiej, jak i Zachodu jako politycznej wspólnoty».

OSW przewiduje także wzmocnienie wśród głównych państw UE (Niemcy i Francja) tendencji do «szybkiego zakończenia konfliktu z Rosją w sprawie Ukrainy de facto na rosyjskich warunkach», czyli zachowanie kontroli rosyjskiej w regionie Donbasu (mimo formalnej reintegracji z Ukrainą) i uznanie status quo Krymu. W dłuższej perspektywie możliwe jest, że «państwa unijne zdemonstrują większą gotowość do ułożenia się z Rosją na proponowanych przez nią zasadach – tj. de facto dokonania rozgraniczenia geopolitycznego w Europie Wschodniej i budowania przez UE więzi z Unią Eurazjatycką».

Polskie Radio

2016

NATOSCOPE

«Брексіт» особливо вигідний для Росії

«Хоч офіційна реакція Росії на «Брексіт» обережна, ЗМІ не приховують задоволення. Серед багатьох можливих переваг вони називають ослаблення в ЄС табору прихильників суворішої політики щодо Москви, також у контексті України», – оцінює експерт Центру східних студій (ЦСС).

У новому аналізі ЦСС підкреслює, що результат британського референдуму в Росії сприйняли «як прояв фундаментальної кризи Європейського Союзу та Заходу як політичної спільноти».

ЦСС також передбачає зміцнення серед головних держав ЄС (Німеччина та Франція) тенденцій «швидкого завершення конфлікту з Росією у справі України де факто на російських умовах», тобто збереження російського контролю на Донбасі (попри формальну реінтеграцію з Україною) та визнання статус-кво Криму. В дальшій перспективі можливо, що «європейські держави продемонструють більшу готовність до укладення договору з Росією на запропонованих нею засадах, тобто де факто готовність до здійснення геополітичного розмежування у Східній Європі та побудови Євросоюзом зв'язків із Євразійським Союзом».

Polskie Radio

Polska ratyfikuje umowę o przystąpieniu Czarnogóry do NATO

Jesteśmy przekonani, że Polska ratyfikuje umowę w sprawie przystąpienia Czarnogóry do NATO – powiedział w szef MON Antoni Macierewicz, po rozmowach z minister obrony Czarnogóry Milicą Pejanović Djurišić.

Na konferencji prasowej polski minister przypomniał, że trwa proces przyjmowania Czarnogóry do NATO. «Jesteśmy przekonani, że ratyfikacja przejdzie skutecznie» – powiedział Macierewicz.

nister obrony Czarnogóry dotyczyły m.in. problemów migracyjnych i współdziałania gospodarek obu państw. «Mamy wielkie możliwości w przemyśle helikopterowym» – powiedział Macierewicz. Dodał, że poruszono też sprawę szkolenia żandarmerii wojskowej i sił specjalnych.

Polska Agencja Prasowa

Польща ратифікує Договір про вступ Чорногорії до НАТО

«Ми переконані, що Польща ратифікує Договір про вступ Чорногорії до НАТО», – сказав міністр оборони Польщі Антоній Мацеревич після розмов із міністром оборони Чорногорії Міліцією Пеяновичем-Джурішичем.

На прес-конференції польський міністр нагадав, що триває процес прийняття Чорногорії до НАТО. «Ми переконані, що ратифікація пройде результативно», – сказав Мацеревич.

Міністр національної оборони Польщі розповів, що розмови з міністром оборони Чорногорії стосувалися також міграційних проблем та економічної співпраці обох держав. «Ми маємо великі можливості у справі виготовлення гелікоптерів», – сказав Мацеревич. Він додав, що було порушено також питання навчання військової жандармерії та спеціальних сил.

Polska Agencja Prasowa

Niemcy boją się Rosji

Niemal dwie trzecie Niemców popiera stanowisko szefa MSZ Niemiec Franka-Waltera Steinmeiera, który ostrzegł niedawno przed «wymachiwaniem szabelką» przez NATO w kierunku Rosji.

Z opublikowanego sondażu instytutu YouGov wynika, że stanowisko Steinmeiera popiera 64 proc. uczestników ankiety. Nie chcą puszczać Bundeswehry na Litwę. Steinmeier przestrzegł w połowie czerwca w wywiadzie dla «Bild am Sonntag» przed koncentrowaniem się w polityce wobec Rosji na odstraszeniu i «wymachiwaniu szabelką», przy równoczesnym zaniebdywaniu dialogu z Moskwą. Skrytykował manewry na wschodniej flance NATO.

Plany rozmieszczenia na terenie Litwy kierowanego przez Niemcy wielonarodowego batalionu popiera tylko 9 proc. uczestników ankiety. Niewiele więcej, bo 16 proc. akceptuje udział Bundeswehry w manewrach przeprowadzanych na wschodniej flance Sojuszu. 20 proc. wyraża zgodę na udział niemieckich samolotów w obronie przestrzeni powietrznej krajów bałtyckich. Równocześnie aż 49 proc. Niemców uważa wojskowy atak Rosji na Litwę, Łotwę i Estonię za możliwy, natomiast 30 proc. uważa taki scenariusz za nierealistyczny.

TVN24

Nімці бояться Росії

Майже дві третіх німців підтримують позицію керівника МЗС Німеччини Франка-Вальтера Штайнмайєра, котрий нещодавно застеріг НАТО від «розмахування шаблею» перед Росією.

Результати опитування Інституту «YouGov» свідчать, що позицію Штайнмайєра підтримує 64 % анкетованих. Вони не хочуть допускати Бундесвер у Литву. В середині червня в інтерв'ю для «Bild am Sonntag» Штайнмайєр застеріг, щоб у політиці щодо Росії концентруватися на відлякуванні та «розмахуванні шаблею» при одночасному нехтуванні діалогу з Москвою. Він розкритикував навчання на східному фланзі НАТО.

Плани щодо розміщення на території Литви багатонаціонального батальйону під командуванням німців підтримує лише 9 % анкетованих. 16 % схвалює участь Бундесверу в навчаннях, які проводяться на східному фланзі Альянсу. 20 % висловлюють згоду на участь німецьких літаків в обороні повітряного простору прибалтійських країн. Одночасно аж 49 % німців вважає військову атаку Росії на Литву, Латвію й Естонію можливою, а 30 % вважають такий сценарій нереальним.

TVN24

Brexit podkreślił znaczenie NATO

Doradczyni prezydenta USA ds. bezpieczeństwa narodowego Susan Rice oświadczyła, że jest «stosunkowo mało» bezpośrednich rezultatów w dziedzinie bezpieczeństwa wynikających z brytyjskiego referendum w sprawie wyjścia z UE.

Rice podkreśliła, że Stany Zjednoczone i Wielka Brytania pozostaną «najbliższymi partnerami i sojusznikami» i będą nadal współpracować w zwalczaniu terroryzmu i w innych dziedzinach.

Dodała, że wynik referendum, w którym niewielka większość Brytyjczyków opowiedziała się za wyjściem ich kraju z UE, «dodatkowo podkreślił wagę zwartości i wspólnego frontu członków NATO».

PAP

«Брексіт» підкреслив значення НАТО

Радниця Президента США у справах національної безпеки Сюзан Райс заявила, що є «відносно мало» безпосередніх результатів у галузі безпеки, які впливають із британського референдуму щодо виходу з ЄС.

Райс підкреслила, що США та Великобританія залишаться «найближчими партнерами й союзниками» та будуть надалі співпрацювати в боротьбі з тероризмом і в інших галузях.

Вона додала, що результат референдуму, в якому невелика більшість британців проголосувала за вихід їхньої країни з ЄС, «додатково підкреслив важливість згуртованості та спільного фронту членів НАТО».

PAP

Świdnik dostarczył ostatnie Głuszce dla polskiej armii

PZL Świdnik przekazały polskiej armii ostatni śmigłowiec W-3PL Głuszec. W uroczystym odbiorze maszyny uczestniczył minister obrony narodowej Antoni Macierewicz.

Polskie Zakłady Lotnicze Świdnik 27 czerwca dostarczyły polskiemu Siłom Zbrojnym ostatni z drugiej serii czterech śmigłowców W-3PL Głuszec, dzięki czemu na wyposażeniu polskich Wojsk Lądowych znajdzie się łącznie 8 tego typu maszyn. Przekazywane są także dwa pierwsze śmigłowce W-3RM Anakonda z pięciu obecnie modernizowanych dla Marynarki Wojennej RP.

– Wzmacnianie NATO, naszej obecności w NATO, wzmacnianie polskich sił zbrojnych jest moim i państwa polskiego pierwszym obowiązkiem. Jeśli mamy być bezpieczni to musimy przede wszystkim posiadać narzędzia, a Świdnik tych narzędzi, skutecznych, do obrony Polski dostarcza – podkreślał szef MON.

Wprost

Свідник доставив останніх «Глухарів» польській армії

«PZL Свідник» передав польській армії останній вертоліт «W-3PL Глухар». В урочистому отриманні машини брав участь міністр національної оборони Антоній Мацеревич.

Авіаційний завод «Свідник» 27 червня доставив польським збройним силам вертольоти «W-3PL Глухар» – останні з чотирьох у другій серії поставок, завдяки чому на озброєнні польських наземних сил загалом опиниться вісім машин такого типу. Військово-морському флоту РП передадуть також два перші вертольоти «W-3RM Анаконда» з п'яти нині модернізованих.

«Зміцнення НАТО та нашої присутності в НАТО, зміцнення польських збройних сил – головний обов'язок мій та держави. Якщо ми маємо бути безпечні, то, передусім, повинні володіти інструментарієм, а Свідник такі результативні для захисту Польщі інструменти поставляє», – підкреслив міністр оборони Польщі.

Wprost

PRACA // РОБОТА

Вакансії у Волинській області

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Апаратник дозування	2 100	Ведення процесу приготування різних сумішей, сировини і матеріалів заданого складу і дозування їх в апарати. У виробництві використовується етилацетат, тел.: 4-10-46 (Нововолинськ)
Адміністратор	1 450	Надання адміністративних послуг (Нововолинськ)
Бухгалтер	3 600	Впевнений користувач ПК, відмінне знання 1С 8 бухгалтерії, калькуляції, нарахування відпусток, лікарняних. Адреса: вул. Шахтарська, 59, к. Б-2, тел.: 0-3344-4-10-46 (Нововолинськ)
Вантажник	1 765	Навантаження, розвантаження товарів на складі, сортування товарів за найменуванням, розміром, цінами тощо. Магазин «Для вас», м-н Шахтарський, 38, тел.: 0-3344- 4-91-18 (Нововолинськ)
Вантажник	3 800	Вантажно-ровантажувальні роботи, здійснення довозу, конт. тел.: 067-333-79-13, вул. Сокальська, 30 (Нововолинськ)
Вантажник	2 340	Навантаження твердих побутових відходів, прибирання біля сміттєвих контейнерів та ін. Звертатись за адресою: вул. Лісна, 8, тел.: 0-3344-2-38-16 (Нововолинськ)
Вантажник	2 500	Вантаження готової продукції, конт. тел.: 03344-4-33-13 (Нововолинськ)
Верстатник деревообробних верстатів	3 000	Розрізання дошки, торцювання, фрезерування рейок, можливе навчання на виробництві, довіз на роботу 1 зміни, конт. тел.: 067-332-51-00 (Нововолинськ)
Водій автотранспортних засобів	3 689	Виконання обов'язків експедитора, великотонажний вантажний автомобіль (9т-20т), категорії С, С1, СУ, С1Е, перевезення м'ясної продукції, здійснення прийом-передачі м'ясної продукції (Нововолинськ)
Водій автотранспортних засобів	3 500	Робота на спеціалізованих автомобілях з доставки хліба та хлібобулочних виробів, вивантаження виробів (Нововолинськ)
Водій навантажувача	3 000	Утримання автонавантажувача в справному технічному стані, своєчасне проведення технічних оглядів, навантаження картону (Нововолинськ)
Гірник очисного забою	7 838	Виконання комплексу робіт під час очисного виймання вугілля, робіт, пов'язаних з проведенням печей, просіків, гезенків та ін. Прибирання, навантаження і доставка гірничої маси різними способами. Конт. тел. 03344-4-01-08, 6-31-53 (Комутатор) (Нововолинськ)
Державний реєстратор	1 450	Реєстрація майнових прав, надання адміністративних послуг (Нововолинськ)
Двірник	2 238	Робоче місце для інвалідів, прибирання території підприємства, премії до заробітної плати (Нововолинськ)
Двірник	1 515	Прибирання доріг і тротуарів міста, побілка бордюр та ін. (Нововолинськ)
Електрогазозварник	2 600	Зварювальні роботи на електрогазовому обладнанні та ін. Адреса: вул. Лісна, 8, тел.: 0-3344-2-38-16 (Нововолинськ)
Електрогазозварник	3 000	Якісне з'єднання елементів металоконструкцій за допомогою електрозварювального апарату (Нововолинськ)
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	3 058	Ремонт та монтаж освітлення міста та ілюмінацій (Нововолинськ)
Електрослюсар (слюсар) черговий та з ремонту устаткування	1 815	Ремонт електроустаткування в магазинах, наявність прав водія категорії В, бажане вміння проводити зварювальні роботи. Звертатись за адресою: м-н Шахтарський, 38 (магазин «Для вас»), тел.: 0-3344-4-91-18 (Вікторія Миколаївна) (Нововолинськ)
Завідувач складу	2 700	Знання комп'ютера, 1С-бухгалтерії (Нововолинськ)
Заливальник металу	5 000	Заливання чавуну, сталі або кольорових рідких металів з ручних ковшів. Можливе навчання професії на виробництві (Нововолинськ)
Землероб	3 000	Готування формувальних та стрижневих сумішей на бігунах або вручну. Можливе навчання професії на виробництві (Нововолинськ)

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Інженер-конструктор	2 500	Складання програм для газоплазмової різки металу, моделювання і розрахунков потреби в металі за ексізами замовника, знання програм: автокад, «Компас 3dv14», тел.: 3-35-36, вул. Луцька, 11 (Нововолинськ)
Інженер-електронік	3 600	Забезпечення правильної технічної експлуатації, безперервної роботи електронного устаткування (Нововолинськ)
Керівник структурного підрозділу - головний спеціаліст	2 585	Захист інформації, інформаційних технологій, програмного забезпечення, досвід обслуговування комп'ютерної техніки, звертатися за тел.: 0-3344-4-08-42 (Нововолинськ)
Комірник	3 100	Робота з обліку картону (Нововолинськ)
Кухар	1 472	Робота в кафе, технологія приготування перших та других страв, гарячих та холодних напоїв (Нововолинськ)
Майстер виробничого навчання	1 751	Ведення уроків виробничого навчання гірничих груп. Адреса: вул. Центральна, 3а, тел.: 0-3344-2-24-00 (Нововолинськ)
Маркшейдер	5 400	Організація будівництва підземних споруд (Нововолинськ)
Машиніст автогрейдера	2 968	Шкідливі умови праці (шум, вібрація), наявність прав водія з відкритою категорією для грейдера, додаткова відпустка (2 дні) (Нововолинськ)
Машиніст гофрувального агрегата	3 300	Робота на гофрувальному агрегаті з виготовлення багатощарового гофрованого картону, ведення контролю якості гофрування (Нововолинськ)
Машиніст крана (кранівник)	2 800	Керування мостовим краном, розміщення вантажів. Можливе навчання професії на виробництві (Нововолинськ)
Машиніст мийної установки	2 738	Робоче місце для інвалідів, преміальні, миття ящиків (Нововолинськ)
Машиніст пакувальної машини	3 300	Складання та пакування продукції, конт. тел.: 4-08-06 (Нововолинськ)
Менеджер (управитель) із збуту	2 500	Пошук ринків збуту, розробка і впровадження клієнтської бази, бажане знання польської мови (Нововолинськ)
Менеджер (управитель) з постачання	2 500	Робота з постачальниками металопрокату, бляхи в рулонах та інших матеріалів, необхідних для виробничого процесу, пошук сировини і матеріалів в Україні та за кордоном (Польща, Німеччина) (Нововолинськ)
Молодша медична сестра з догляду за хворими	1 909	Догляд за хворими стаціонарного відділення смт. Жовтнєве (Нововолинськ)
Монтажник будівельний	2 500	Виконання роботи під час монтажу й укрупнювального складання сталевих і збірних бетонних і залізобетонних конструкцій (Нововолинськ)
Муляр	2 500	Виконання простих робіт під час кладки та ремонту кам'яних конструкцій на будовах, промислових і гідротехнічних спорудах (Нововолинськ)
Лицювальник-плиточник	2 500	Виконання роботи під час облицювання керамічними, скляними, азбестоцементними та іншими плитками (Нововолинськ)
Начальник відділу	1 450	Нагляд за виконанням будівельних норм в місті, будівельна або юридична освіта (Нововолинськ)
Обрубувач	5 000	Обрубка литва. Можливе навчання професії на виробництві. Заробітна плата від 5000,00 до 8000,00 (Нововолинськ)
Озеленювач	2 350	Косіння трави у місті (Нововолинськ)
Озеленювач	2 447	Висадка розсади в ґрунт, пікіровка, копання ґрунту та ін. (Нововолинськ)
Організатор з обслуговування перевезень (на автотранспорті)	1 450	Робота для інваліда, пошук вантажів для перевезення в міжнародному сполученні, комунікаційні навички, знання ПК, тел.: 096-173-07-96 (Нововолинськ)
Оператор лінії виробництва маргарину	2 300	Ведення технологічного процесу приготування емульсії і маргарину на апаратах потоково-автоматизованої лінії. Набирання компонентів залежно від рецептури, змішування і подання на охолодження (Нововолинськ)
Плавильник харчового жиру	2 600	Робота в цеху. Наявність медичної книжки (Нововолинськ)

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Покрівельник рулонних покрівель та покрівель із штучних матеріалів	2 115	Покрівання рулонними та штучними покрівельними матеріалами купольних, конусоподібних і склепистих дахів. Обробка внутрішніх водостоків і покривання міжліктарних зон і розжолобків рулонними матеріалами (Нововолинськ)
Підсобний робітник	3 000	Підсобні роботи на ливарному виробництві (Нововолинськ)
Підсобний робітник	2 550	Робоче місце для інвалідів, виконання підсобних робіт, преміальні (Нововолинськ)
Підсобний робітник	3 800	Підсобні роботи, навішування птиці, кліпсування, запакування, перепакування, фрізерна заморозка, здійснення довозу, конт. тел.:067-333-79-13, вул.Сокальська,30 (Нововолинськ)
Пресувальник (хімічне виробництво)	2 660	Пресування компактної пудри. У виробництві використовується етилацетат. Можливе навчання професії на виробництві. Адреса: вул. Шахтарська, 59, к.Б-2, тел.: 0-3344-4-10-46 (Нововолинськ)
Прибиральник виробничих приміщень	2 320	Робоче місце для інвалідів, прибирання виробничих приміщень, преміальні (Нововолинськ)
Прибиральник виробничих приміщень	1 450	Прибирання виробничих приміщень, боксів (Нововолинськ)
Прибиральник виробничих приміщень	2 350	Прибирання булочного цеху, приміщення експедиції та кабінетів
Прибиральник виробничих приміщень	1 881	Прибирання виробничих приміщень, медична книжка, тел.: 03344-4-33-13 (Нововолинськ)
Прибиральник службових приміщень	1 765	Прибирання приміщення магазину: миття підлоги, вітрини, стіни, вікна, меблів. Магазин «Для вас», вул. Маяковського, 13, тел.: 0-3344-4-91-18 (Нововолинськ)
Продавець продовольчих товарів	1 915	Виконання обов'язків продавця, здійснення прийому товару, подача заявок на товар, складання товарно-грошові звіти тощо. Магазин «Для вас», вул. Святого Володимира, 11, тел.: 0-3344-4-91-18 (Нововолинськ)
Продавець продовольчих товарів	1 920	Обслуговування покупців. Магазин «Для вас» №2, м-н 15, (Нововолинськ)
Продавець продовольчих товарів	1 472	Робота в магазині, продовольча група товарів, отримування товару, визначання якості, перевірка кількості, викладання товару на вітрини, конт. тел.: 03344-3-16-75.
Продавець продовольчих товарів	1 915	Виконання обов'язків продавця, здійснення прийому товару, розпаковування товару, перевірка маркування, відпускання товар згідно з цінами тощо. Магазин «Для вас», сел. Жовтнєве, вул. Перемоги, 10 (Нововолинськ)
Різальник на пилах, ножівках та верстатах	2 500	Порізка металевих труб, швелерів, різальні роботи з обробки металу на стрічкових пилах, відрізання та розрізання на верстатах, ножівках та пилах різних типів, заготовки деталей (Нововолинськ)
Робітник з благоустрою	2 470	Ремонт зупинок, лавок, встановлення дорожніх знаків, очищення зливів каналізацій (Нововолинськ)
Робітник з комплексного обслуговування й ремонту будинків	1 612	Ремонт шкільних приміщень, меблів, обладнання, сантехніки (Нововолинськ)
Сестра медична	2 319	Догляд та обслуговування підопічних стаціонарного відділення медико-реабілітаційного центру в смт. Жовтнєве. Звертатись за адресою: бул. Шевченка, 7 (Нововолинськ)
Слюсар з ремонту автомобілів	2 000	Ремонт та технічне обслуговування автобусів, тел.: 3-00-64
Стовбуровий (підземний)	3 570	Прийом та подача сигналів з шахти на поверхню стосовно підймання та опускання працівників та вантажів
Стрижневик ручного формування	3 000	Виготовлення складних фасонних стрижнів за стрижневими ящиками. Можливе навчання професії на виробництві

Крім того є багато інших вакансій, за додатковою інформацією звертатися за адресою: м. Луцьк, вул. Ярошука, 2, тел.: 72-72-58, 4-92-68

«Ніч у Луцькому замку – 2016» відбулася!

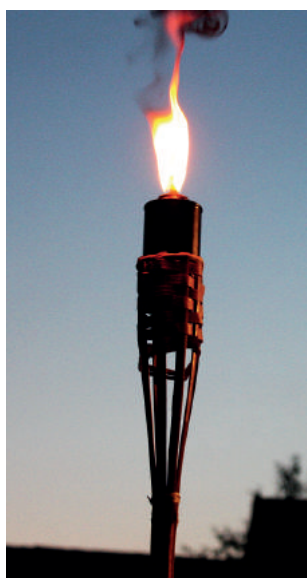

Фото: Ірина КАНАГЕЄВА
Foto: Iryna KANAHEJEWA

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą za pośrednictwem Fundacji «Wolność i Demokracja»

Monitor
Wołyński

Założyciel/Zasnovnik - Валентин ВАКОЛЮК
Zespół redakcyjny/Редакційна колегія:
Walenty WAKOLUK/Валентин ВАКОЛЮК
Natalia DENYSIUK/Наталія ДЕНИСЮК
Wiktor JARUCZYK/Віктор ЯРУЧИК
Iryna KANAHEJEWA/Ірина КАНАГЕЄВА

Redaktor naczelny: Walenty WAKOLUK
Korekta: Jadwiga DEMCZUK, Olga SZERSZEN
Redaktor techniczny: Iryna KANAHEJEWA
Redaktor odpowiedzialny: Aleksander SWICA
Tłumaczenia: Switłana PYZA,
Natalia DENYSIUK

Główny redaktor: Валентин ВАКОЛЮК
Коректори: Ядвіга ДЕМЧУК, Ольга ШЕРШЕНЬ
Технічний редактор: Ірина КАНАГЕЄВА
Відповідальний редактор: Олександр СВИЦА
Переклад: Світлана ПИЗА,
Наталія ДЕНИСЮК

Адреса редакції:
43025 Луцьк, вул. Крилова 5/7
tel/faks (0332) 72 54 99
e-mail: info@monitor-press.com
www.monitor-press.com

Свідчення про реєстрацію
ВЛ № 339-73Р від 19.05.2009 г.
Тираж: 6000. Замовлення: 1615
Друк - Волинська обласна друкарня:
Луцьк, пр. Волі 27.
Друк офсетний, формат А 3